

Opinnäytetyö (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Hoitotyö

2014

Minja Hänninen, Milla Kulmala ja Juha Pusa

Draamalähtöisen valistusmenetelmän vaikutus 7. luokkalaisten ajatuksiin ja tunteisiin päihteiden käytöstä

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Minja Hänninen, Milla Kulmala & Juha Pusa

DRAAMALÄHTÖISEN VALISTUSMENETELMÄN VAIKUTUS 7. LUOKKALAISTEN AJATUKSIIN JA TUNTEISIIN PÄIHTEIDEN KÄYTÖSTÄ

Nuorten päihdekokeilut ja humalahakuisuus ovat olleet laskusuuntaisia vuodesta 2007 lähtien. Tästä huolimatta päihteiden kokeilu aloitetaan aiempaa varhaisemmin. Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää MIMO:n ”Saa olla selvänä!” - projektissa toteutetun päihdevalistusnäytelmän vaikuttavuutta 7.luokkalaisten ajatuksiin päihteistä sekä suhtautumista alkoholinkäyttöön. Tavoitteena on tuottaa tietoa draamapohjaisen valistusmenetelmän toimivuudesta nuorille suunnatun valistuksen kehittämiseksi.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kyselylomakkeella ”Saa olla selvänä!” -näytelmien yhteydessä seitsemäsluokkalaisilta (n=303) kolmessa Salon kaupungin yläkoulussa. Tämän lisäksi yhdelle luokalle (n=20) tehtiin esseetehtävä. Kysymykset analysoitiin monivalintakysymysten osalta SPSS- ohjelmalla ja avoimien kysymysten, sekä esseen osalta laadullisella sisällönanalyysillä.

Näytelmä herätti 34% (f=100) nuorissa paljon ajatuksia päihteisiin liittyen ja vain 5% (f=14) vastanneista ei kokenut näytelmän herättäneen ajatuksia. Nuorista vain 9% (f=10) koki päihdevalistusnäytelmän ajankohtaiseksi, kun taas 29% (f=85) oli sitä mieltä, ettei aihe ole ajankohtainen.

Nuoret kokivat näytelmän muodossa olevan päihdevalistuksen mielekkäämmäksi vaihtoehdoksi kuin perinteinen luentomuotoinen valistus. Näytelmä on nuorten mielestä vaikuttava ja hyvä keino kertoa päihteiden haitoista ja riskeistä 78% (f=224).

Yhteenvedona voidaan todeta teatteripohjaisen menetelmän olevan tervetullut ja käyttökelpoinen valistusmuoto nuorten keskuudessa. Tutkimuksesta saatua tietoa voidaan hyödyntää tulevaisuuden päihdevalistustyössä. Menetelmää voisi käyttää monipuolisesti myös muussa valistustyössä

ASIASANAT: Ehkäisevä päihdetyö, alkoholi, nuoret, päihdekasvatus, päihteet, vaihtoehdoton päihdevalistus

Minja Hänninen, Milla Kulmala & Juha Pusa

INFLUENCE OF DRAMA BASED DRUG EDUCATION ON THOUGHTS AND EMOTIONS OF SEVENTH GRADERS DRUG USE

The drug and alcohol use of adolescent has been decreasing since 2007. Despite of that, the first experiments of alcohol and drugs occur at younger age than ever before. The purpose of this thesis was to clarify how the alcohol and drug education project play from "MIMO- Moving In, Moving On!" effect on the thoughts of the seventh graders. The aim is to provide information about the drama based education that could be exploited in planning drug and alcohol education.

This thesis' material was collected in "Alcohol and drug education for youth by performing arts" events from seventh graders (n=303) in three Salo secondary schools by the means of questionnaires. In addition one of the classes had an essay task (n=20). The multiple-choice questions were analyzed with SPSS-program and the open questions and the essay task with qualitative content analysis.

The play attracted thoughts related to substance use in 34% (f=100) of the adolescent. Only 5% (f=14) of the adolescent didn't arouse thoughts related to drugs and alcohol. only 9% (f=10) of the adolescent experienced the drug education play to be topical, while 29% (f=85) felt that the play wasn't topical for them. More than half of the seventh graders felt that they received important information about substance abuse through play. The youngsters felt that the play was an effective and good way to teach about the risks and harms of drugs 78 % (f=224). Adolescent felt that the most important things in the content were the information about the risks and harms of the drugs 48% (f=137) and that the play was educational 36% (f=104).

In summary we can say that the drama based system is highly practical and welcomed education method among the adolescent. The survey obtained data can be used in future drug education as well in other educational work for adolescent.

KEYWORDS: Substance abuse prevention, alcohol, youth, health education, drugs, alternative drug education, art based education method

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	4
2	NUORUUS JA PÄIHTEET.....	5
3	NUORTEN EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ.....	9
4	TAIDELÄHTÖISET MENETELMÄT	12
5	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT	15
6	TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN	16
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	21
7.1	”Saa olla selvänä!”-päihdevalistusnäytelmän vaikutus 7.luokkalaisiin	22
7.2	Nuorten suhtautuminen päihteidenkäyttöön	23
8	TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	33
8.1	Tutkimuksen eettisyys	33
8.2	Tutkimuksen luotettavuus	34
9	POHDINTA.....	39
	LÄHTEET	44

LIITTEET

- Liite 1. Opinnäytetyössä hyödynnetyt keskeiset tutkimukset
- Liite 2. Toimeksiantosopimus
- Liite 3. ”Saa olla selvänä” –kyselylomake
- Liite 4. Tutkimuslupa
- Liite 5. Esseevastauksien apukysymykset

TAULUKOT

Taulukko 1. Nuorten ajatuksia alkoholista ja sen käytöstä	22
Taulukko 2. Näytelmä päihdevalistuksen keinona	24
Taulukko 3. Parasta näytelmässä	26
Taulukko 4. Huonointa näytelmässä	28

KUVIOT

Kuvio 1. Vastaajien sukupuolijakauma (n=295)	21
Kuvio 2. Nuorten alkoholin käyttö ja kokeilut (n=293)	23
Kuvio 3. Nuorten mielipiteitä näytelmästä esseevastauksien perusteella	30

1 JOHDANTO

Nuorten alkoholinkäyttöä on tutkittu 1970-luvulta ja 1980-luvun loppupuolelta lähtien. Alkoholinkulutus on ollut laskusuuntainen vuodesta 2007 lähtien ja 2012 alitti pitkästä ajasta kymmenen litran kokonaiskulutuksen 100% alkoholia. (Varis 2013, 1.) Nuorten päihdekokeilujen- ja humalahakuisuuden on havaittu lisääntyneen 2000-luvulle asti. Päihteiden kokeilu aloitetaan myös aiempaa varhaisemmin. (Pirskainen 2007.) Muutosta päihdekäyttäytymisessä on viime vuosien aikana havaittu, sillä nuorten tupakointi ja humalahakuinen juominen ovat viimeisen kahden vuoden aikana vähentyneet, mutta kiinnostus sähkötupakkaa ja vesipiippua kohtaan kasvanut (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013).

Alkoholinkäyttöä pyritään ehkäisemään jo ennen ensimmäisiä kokeiluja. Perinteisen faktatiedon jakamisen sijaan on kehitelty vaihtoehtoisia valistusmenetelmiä, joilla pyritään herättämään nuorten mielenkiinto aiheeseen. (Soikkeli 2011, 10.)

Opinnäytetyö toteutettiin osana MIMO – ”Moving In, Moving On!”-projektia, joka on Turun ammattikorkeakoulun kolmen eri tulosalueen sekä virolaisten kumppaneiden kolmivuotinen yhteistyöhanke. Projekti pyrkii löytämään uudenlaisia, taidelähtöisiä lähestymistapoja sosiaali- ja nuorisotyöhön. (Turun ammattikorkeakoulu 2013.)

Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää MIMO:n ”Saa olla selvänä!” - projektissa toteutetun päihdevalistusnäytelmän vaikuttavuutta 7.luokkalaisten ajatuksiin päihteistä sekä suhtautumista alkoholinkäyttöön. Tavoitteena on tuottaa tietoa draamapohjaisen valistusmenetelmän toimivuudesta nuorille suunnatun valistuksen kehittämiseksi. Tässä työssä keskitytään pääasiassa alkoholiin, mutta myös tupakkaa ja kannabistuotteita käsitellään. Tässä työssä käytettyjen tutkimusten perustiedot ovat liitteessä yksi.

2 NUORUUS JA PÄIHTEET

Nuorisolaki (27.1.2006/72) määrittelee nuoren alle 29-vuotiaaksi. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin konsensuslausuman mukaan nuoruusikä ajoitetaan yleisesti ikävuosiin 13–22 (Lääkäriseura Duodecim. 2010, 4). Murrosikäisiä sanotaan usein varhaisnuoriksi ja nuoruus voidaan määritellä myös mielenlaatuna, jolloin tarkkaa ikää ei määritellä. Sosiaalisen määritelmän mukaan nuoruus päättyy aikuisen aseman saavuttamiseen, jolloin kokemukset määrittelevät aseman iän sijaan. (Nuoperi 2014.)

Päihteet jaotellaan **alkoholiin, tupakkaan, huumeisiin**, teknisiin liuottimiin ja lääkkeisiin. Päihteitä on laillisia ja laittomia, eikä osaa aineista ole tarkoitettu käytettäväksi ollenkaan päihteinä. Suomessa merkittävästi eniten haittaa aiheuttaa alkoholi, joka on myös päihteistä yleisin ja hyväksytyin. (Lappalainen-Lehto ym. 2008, 65.)

Maailmalla laajalti hyväksyty laillinen päihde on etanoli eli yleisesti **alkoholi**. Alkoholi juomat jaetaan mietoihin, enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja väkeviin, jotka sisältävät etyylialkoholia enemmän kuin 22 tilavuusprosenttia. (Alkoholilaki 4.1.2001/1.) Alkoholi juomien kokonaiskulutus on laskenut vuodesta 2007 lähtien ollen vuonna 2012 9,6 litraa 100-prosenttisena alkoholina jokaista suomalaista kohti. Kulutuksen lasku katsotaan lähinnä verotuksen kiristymisen ansioksi. (THL 2013.) Alkoholi luo työpaikkoja ja verotuloja, mutta sen aiheuttamat välilliset kustannukset ovat moninkertaiset etuihin nähden. Kaikkein kustannustehokkaimmin alkoholihaittoja ehkäistään kiristämällä verotusta, saatavuuden rajoittamisella, valvontaa lisäämällä, ennaltaehkäisyllä ja ongelmakäyttäjien laadukkaalla hoidolla. (Babor 2010, 770.)

Alkoholia kokeillaan eri ikäisenä, usein jo yläasteella. Hetkellisesti alkoholi rentouttaa, vähentää estoja, tuo rohkeamman olon ja mieliala nousee. Käytöstä mahdollisesti seuraavat tapaturmat ja muistinmenetyt ovat kuitenkin yleisiä haittoja. (Poikolainen 2013.)

Alkoholin välitön vaikutus ilmenee humalatilana ja mahdollisena sammumisena. Runsas käyttö aiheuttaa verensokerin laskua ja tapaturma-alttiuden

lisääntymistä. Alkoholi aiheuttaa tapaturmia, masennusta, pelkotiloja, hermotauteja ja vatsan alueen sairauksia. Alkoholin käytön seurauksena nuorilla esiintyy myös seksuaalista riskikäyttäytymistä, omaisuuden rikkoontumista ja kadottamista. (Samposalo 2013, 5.) Tyypillistä paljon alkoholia nauttineella nuorella on muistihäiriöt, joiden aikana on tapahtunut esimerkiksi vandalismia ja tappelemista. Alkoholi vaikuttaa myös nuoren painoon ja unen laatuun. (Samposalo 2013, 23-26.)

Pirskainen (2007) on kehittälemäänsä nuorten päihdemittarin toimivuutta kartoittaessaan havainnut 59% nuorista kokeilevan alkoholia 11-13-vuotiaana. Tutkimukseen osallistui 326 nuorta ja se toteutettiin kyselyinä yhteistyössä kouluterveyshuollon kanssa. (Pirskainen 2007, 75.) Teini-ikäisen aivot kehittyvät ja kypsyvät jatkuvasti ja ovat vasta 25-vuotiaana fysiologisesti valmiit. Aivot ovatkin nuoren alkoholin käytöstä herkimmin vaurioituva elin. Muita alkoholiin liittyviä haittoja ovat hormonitasapainon häiriöt ja lisääntynyt tapaturmariski. (Irti huumeista Ry. 2001, 36.)

Tupakkakasvin (*nicotiana*) lehdistä, varsista ja rungoista valmistettua tai niitä sisältävää nautintoainetta kutsutaan yleisesti **tupakaksi** (Tupakkalaki 23.10.1992/953). Tupakkavalmisteista yleisimpiä ovat savukkeet, sikarit, piipputupakka ja nuuska. Nuuskan myynti ei ole Suomessa laillista, mutta sitä kuitenkin tuodaan maahan ja käytetään. Tupakkatuotetta ei saa myydä eikä muutoin luovuttaa alle 18-vuotiaalle. (Tupakkalaki 23.10.1992/953.) Tupakassa on noin 5000 kemiallista yhdistettä, joista 50 syöpää aiheuttavia. Sen sisältämä nikotiini aiheuttaa voimakkaan fyysisen riippuvuuden ja se vaikuttaa keskushermostoon kiihottavasti, mutta myös rentouttavasti. Tupakka aiheuttaa henkistä ja fyysistä riippuvuutta, joista erityisesti nuorten keskuudessa korostetaan niin sanottua sosiaalista riippuvuutta. (Lappalainen-Lehto 2007, 70.)

Tupakan nikotiini tuottaa elimistössä erilaisia farmakologisia vaikutuksia ja on nuoren kehittyville aivoille ja keskushermostolle myrkyllistä. Nikotiini aiheuttaa myös riippuvuuden tuottaessaan hetkellistä hyvänolon tunnetta ja kognitiivisten suoritusten paranemista. Nikotiini muuttaa keskushermoston toimintaa melko

nopeasti ja pysyvästi. Nuorten on vaikea ajatella nikotiiniriippuvuutta osana tupakoinnin haittoja. (Ollila 2008.) Maailman terveysjärjestö WHO onkin luokitellut nikotiinin, riippuvuutta aiheuttavan ominaisuutensa vuoksi, samaan vaikeusryhmään kuin esimerkiksi heroini ja kokaiini (Irti huumeista Ry. 2001, 37-38).

Päivittäinen tupakointi ja tupakointikokeilut ovat olleet nuorten terveystapakyselyn mukaan tasaisesti laskussa 1970-luvulta lähtien. Päivittäin 2000-luvun alussa tupakoi 25% 12-18 vuotiaista ja tupakkaa oli kokeillut kolme neljästä 16-vuotiaasta. Vuonna 2013 kyselyyn vastanneista nuorista (n=4158) päivittäin tupakoi enää 12% ja tupakkakokeiluja oli alle 16-vuotiaista vajaa puolella. (Kinnunen ym. 2013.) Myös Eurooppalainen koululaistutkimus nuorten päihteiden käytöstä (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) on päätyntä samankaltaisiin tuloksiin nuorten tupakoinnin suhteen. Kysely on tehty vuodesta 1995 alkaen neljän vuoden välein 23–36 Euroopan maassa. Viimeisimpään kyselyyn vastasivat tutkimusvuonna 16 vuotta täyttävät nuoret, eli Suomessa peruskoulun 9. luokkalaiset. Hyvä kehitys on kuitenkin taantumassa, eikä tupakkakokeiluissa ole tapahtunut merkittävää muutosta vuosien 2007 ja 2011 välillä. Tällä ajanjaksolla 15-16-vuotiaiden keskuudessa noin 20% tupakoi päivittäin. Nuuskan käyttö on lisääntynyt nuorten keskuudessa vuodesta 2007 lähtien. Vuonna 2011 nuuskaa viikoittain käytti 15-16-vuotiaista pojista 17% ja tytöistä 1%. (Raitasalo ym. 2013, 15.)

Cannabis sativa- kasvista valmistettua huumausainetta kutsutaan yleisesti **kannabikseksi**. Kasvissa on useita huumaavia aineita eli kannabinololeja, joista psykoaktiivisin ja tunneituin on THC (Delta-Tetra-hydrokannabinololi). Kasvista voidaan valmistaa kolmen tyyppistä huumaavaa ainetta, joita ovat päihdehampun varsista ja lehdistä valmistettu marihuana, kasvin kukinnoista erittyvä hartsimainen pihka hasis ja kannabisöljy. Kannabista voidaan polttamisen lisäksi syödä tai juoda. Kannabinololit vaikuttavat keskushermostoon ja päävaikutus onkin keskushermostolama, johon liittyy mielihyvän tunne. (Lappalainen-Lehto 2008, 73.)

Huumeista kannabis on yleisin kokeiltu huume Suomessa (Aho ym. 2006). Myös nuorten asenteet kannabista kohtaan ovat keventyneet (THL 2010). Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) rahoittaman terveystieteiden tutkimuksen tulosten perusteella nuorten kiinnostus kannabikseen ja kannabiskokeilut ovat lisääntyneet. Kyselyssä kokeilut peruskoulussa, lukiossa ja ammattiin opiskelevilla olivat noin 4% pienemmät kuin kaksi vuotta aiemmin. Noin joka kahdeksas peruskoululainen on ilmoittanut kokeilleensa kannabista. Huumeita on tarjottu nuorille viime vuosina enemmän ja peruskoululaisista yli puolet tiesivät jonkun joka oli kokeillut huumeita. Yleensä nuoret saavat huumeita ystäviltaan. (Aarninsalo 2013.)

Keskushermoston kehitystä haittaavana aineena kannabiksen käytön aloitus nuorena on erityisen haitallista, koska nuoren psykososiaalinen kehitys saattaa häiriintyä. Kannabiksen käytön yleisiä oireita nuorella ovat oppimis- ja keskittymisvaikeudet sekä verbaalisen muistin heikentyminen. Lisäksi kannabis on aina riski mielenterveydelle ja lisää ahdistus- ja psykoosiriskiä. (Kuoppasalmi ym. 2011.)

ESPAD- kyselyn mukaan nuorten raittius on lisääntynyt 12 viime vuoden aikana. Vuonna 1999 raittiita oli kyselyvuonna 16 täyttävistä nuorista 11% ja vuonna 2011 16%. Myös humalahakuisen juomisen aloittaminen on siirtynyt aiempaa myöhemmäksi. ESPAD-kyselyn tuloksia käytetään osana nuorille suunnattuja päihdepoliittisia ratkaisuja. (Raitasalo ym. 2012, 4.) Raittiiden nuorten osuus on myös terveystieteiden tutkimuksen mukaan suurimmillaan 2000-luvun aikana. Raittiita 14-vuotiasta oli 69% pojista ja 67% tytöistä. 16-vuotiaiden osuudet olivat vastaavasti pojilla 36 % ja tytöillä 37 %. (Kinnunen ym. 2013, 37.)

3 NUORTEN EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ

Ehkäisevä päihdetyö on erityisesti lapsille ja nuorille suunnattua ja sen tavoitteena on edistää väestön terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Työllä pyritään muovaamaan asenteita päihdekielteisemmäksi lisäämällä tietoisuutta päihteistä sekä niiden haitoista. Ehkäisevän päihdetyön päämääränä on lykätä päihteiden käytön ja säännöllisen käytön aloittamisikää ja näin vähentää aiheutuvia haittoja. Päihdetyössä pyritään huomioimaan ikäryhmien tarpeet muovaamalla valistustekniikkaa sen mukaan mitä suojaavia tekijöitä ja niihin vaikuttavia riskitekijöitä ikäryhmissä esiintyy. Valistus voidaan jakaa karkeasti tietylle ryhmälle kohdistettuun ehkäisyyn ja riskiehkäisyyn, joka kohdistetaan sellaisiin käyttäjiin tai ryhmiin, joilla esiintyy vain vähän suojatekijöitä. (Lappalainen-Lehto ym. 2007, 145.)

Alkoholiohjelman tehtävä on toteuttaa valtioneuvoston periaatepäätöksen (2003) tavoitteita, joita ovat lasten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavien alkoholihaittojen, alkoholin riskikäytön ja kokonaiskulutuksen vähentäminen. Ohjelman pääpaino on ehkäisevän päihdetyön tukemisessa tuottamalla materiaalia ja tarjoamalla toimintamalleja päihdetyöhön. Suurin tavoite on suomalaisen päihdekulttuurin asenneilmaston kyseenalaistaminen ja muuttaminen. (THL 2014.)

Terveyspolitiikan keskeisiksi tavoitteiksi on asetettu 2000-luvulla lasten ja nuorten terveyden edistäminen ehkäisemällä nuorten päihteiden käyttöä ja kehittämällä varhaisen puuttumisen menetelmiä. Alkoholinkäytön aloitustiän viivästyminen 16-18 ikävuoteen on todettu vähentävän päihdeongelmien todennäköisyyttä aikuisiällä. Keskeisimpänä ehkäisevän päihdetyön menetelmänä toimii valistus, jonka tavoitteena on sekä päihteisiin liittyvien kokeilujen ennakointi että ongelmakäytön ehkäisy asenteisiin vaikuttamalla. Valistus on monivaiheinen prosessi, jossa tulisi huomioida nuoren juuri tällä hetkellä vallitsevat tarpeet. (Soikkeli ym. 2011, 15.)

Päihdetyössä voidaan puhua kolmesta eri tasosta, joista primääripreveniolla tarkoitetaan ennaltaehkäisyä, sekundaaripreveniolla puuttumista mahdolliseen

terveysongelmaan ja tertiääripreventiolla olemassa olevasta ongelmasta syntyvien haittojen minimoimiseen (Kylmänen 2005, 10). Ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan erilaisilla työkaluilla, joiden avulla pyritään lisäämään päihteitä koskevan tiedon ja opetuksen tarjontaa nuorille luonnollisessa ympäristössä. Ehkäisevällä päihdetyöllä pyritään myös päihdehaittojen minimoimiseen tehostamalla päihteiden ja niiden haittojen kontrollointia moniammatillisen yhteistyön turvin. Alkoholien saatavuuteen ja tarjontaan tulee vaikuttaa esimerkiksi valvontaa lisäämällä. Ehkäisevää päihdetyötä on myös nuoren elinympäristöön vaikuttaminen esimerkiksi harrastusten kautta ja turvallisten, elämään tasapainoa tuovien asioiden tukeminen. (Kylmänen 2005, 11.) Nuoruuden vaiheista voidaan erottaa kaksi erityisen tärkeää vaihetta, jolloin ehkäisevällä työllä on havaittu olevan eniten vaikutusta: varhainen aloitusvaihe ja myöhäinen aloitusvaihe, jolloin päihteiden käytön luonne muuttuu täysi-ikäisyyden kynnyksellä. Väliaikaisillakin käyttäytymisen muutoksilla on vaikutusta, kun ne sijoittuvat oikeisiin ikävaiheisiin. Interventioiden oikea ajoitus edellyttää tietoa nuoren kehityksen vaiheista. (Soikkeli ym. 2011, 38.)

Varhaisen puuttumisen malli ja siihen sisältyvä nuorten päihdemittari on todettu toimiviksi 14-20-vuotiailla. Varhaisella puuttumisella tarkoitetaan sitä, että nuoren kanssa työskentelevä ilmaisee huolensa alkoholinkäytöstä ja etsii yhdessä hänen kanssaan ratkaisua tilanteeseen. Perustana tulee olla syyllistämätön ja keskusteleva ilmapiiri, joka perustuu ammattilaisten osaamisen hyödyntämiseen. (Pirskainen 2007, 23, 110.) Varhaisen puuttumisen mallista on laadittu toimintaohje kouluterveydenhuollon käyttöön (THL 2011).

Tehokkaimmiksi ehkäisevän päihdetyön toimintatavoiksi on havaittu hankkeet, joiden puitteissa lähestytään nuorta monin eri keinoin, esimerkiksi motivoiva haastattelu ja kokonaisvaltainen perhetyö. Koulussa toteutetuilla ehkäisevän päihdetyön ohjelmilla eniten vaikuttavuutta ovat olleet menetelmillä, joissa nuoret osallistuvat toteutukseen ja jotka sallivat mielipidekeskustelun sekä mahdollisen kritiikin. Niin kutsutuilla sosiaalisen vaikuttamisen malleilla on saatu aikaan hyviä tuloksia nuorten keskuudessa. Perinteisesti on opetettu, kuinka

nuoren pitää tietyissä tilanteissa käyttäytyä eli kieltäytyä päihteistä. Sen sijaan, että opetettaisiin valmiita käyttäytymismalleja, kohdennetaan resursseja nyt enemmän asioiden syvälliseen ymmärtämiseen ja elämisen taitojen tukemiseen jota kutsutaan elämäntaitomalliksi. (Soikkeli ym. 2011, 38.)

Spothin, Greenbergin ja Turrishin (2009) laatimassa kirjallisuuskatsauksessa on tutkittu valistuksen vaikuttavuutta 10-20-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin. Katsauksen pohjana käytettiin 400 kansainvälistä tutkimusta, joista vain 127 valistusmenetelmällä voitiin katsoa olevan vaikutusta päihdekäyttäytymiseen. Tutkimuksessa todettiin, että koulussa toteutettavassa valistuksessa on tapahtunut huomattavaa edistystä viime aikoina. Valistuksessa on korostettu toiminnallisuutta ja haastavia tilanteita on harjoiteltu esimerkiksi roolipelin voimin. Erityisryhmien nuoriin on kohdistettu tutkimuksia lupaavin tuloksin, mutta tarkempaa näyttöä kaivataan vielä valistuksen vaikuttavuudesta ja kulttuurilähtökohtien huomioimisesta. Valistusta kohdennettaessa tulisi huomioida nuorten lähtökohdat, kokemukset ja aiempi tieto asiaan liittyen. (Spoth ym. 2009, 60.)

Nuoret ovat kaivanneet ehkäisevään päihdetyöhön uudenlaista otetta. Valistuksen on huomattu olevan tehokkempaa, kun kohderyhmä otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorelta nuorelle toteutettava Skarppi-vertaisvalistusmenetelmä on herättänyt positiivista mielenkiintoa viime vuosina. Tässä nuori toimii valistajana toiselle nuorelle esimerkiksi 16-vuotias 12-13-vuotiaille. Skarppi sai alkunsa vuonna 2003 nuorten toiveita kuunnellen. Valistukseen kaivattiin pelottelun sijaan avointa keskustelua ja vuorovaikutusta nuorten kesken. (Skarppi 2011.) Rantasen (2007) tutkimuksessa kartoitettiin nuorten ja asiantuntijoiden mielipiteitä ehkäisevästä päihdetyöstä. Aineisto koostui 9. luokkalaisten nuorten (n=34) ja päihdetyön asiantuntijoiden (n=14) ainekirjoituksista. Nuorten vastauksissa tuli esiin kaipuu selkeään auktoriteettiin ja tiukempaan otteeseen päihdetyössä. Toisaalta merkittävimmäksi vaikuttajaksi nousi esiin omat vanhemmat, joilta kaivattiin enemmän tietoa ja tukea. (Rantanen 2007, 35-36.)

4 TAIDELÄHTÖISET MENETELMÄT

Taiteen on havaittu lisäävän ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Taiteen luoman kokemuksen myötä voidaan tututkin asiat hahmottaa uudesta näkökulmasta, joka herättää ajattelemaan. Taiteen kautta asioita voi käsitellä niin kutsutun symbolisen etäisyyden turvin, joka antaa mahdollisuuden tarkastella tilanteita etäältä. Vaikeidenkin asioiden käsittely onnistuu eläytymisen kautta. (Känkänen 2013, 139, 74-75.) Jorosen (2008, 128) tutkimuksessa taidelähtöisten menetelmien käytöstä lasten ja nuorten parissa on saatu hyviä tuloksia, mutta päteviä mittareita tehokkuuden toteamiseksi kaivataan (Joronen ym. 2008).

Teatteri on ihmiseen keskittyvä taidemuoto, jonka avulla käsitellään hyviä ja pahoja elämään liittyviä tapahtumia. Koska draaman perusajatukset ovat ihmisyydessä, pätee siihen aikoinaan jo Aristoteleen (S. 384 eKr.) määrittelemät perusajatukset. Draamassa ihminen ja tunteet kohdataan välittömästi ja tunteita koetaan yhdessä. Draaman keinoin on mahdollista sisäistää näytelmän henkilöiden elämäntilanteet ja tekemät ratkaisut. Teatterissa myötäeletään henkilöiden ongelmia, mikä tarjoaa mahdollisuuden ymmärtää syvällisesti ratkaisuun johtaneet tapahtumat. Näiden mukaan näytelmä pohjautuu johonkin elämän ongelmatilanteeseen, mutta ongelma voi olla arvoituksellinen ja paljastua vasta näytelmän edetessä. Ongelmatilannetta kutsutaan katastrofiksi. Ongelman ratkeamisen jälkeen päädytään sovintoon tai joskus alistumisen tilaan (katharsis). Katastrofitilanteet ovat ongelmanratkaisun ydin ja mahdollistaa draaman käyttämisen työkaluna erilaisten ongelmien ratkomisessa. (Heikkilä 2000, 35-36.)

Draama tarjoaa keinon oppimiseen tarkkailun kautta (Joronen 2008, 117). Käytännön valistustyössä on 1990-luvun puolivälistä lähtien ollut havaittavissa muutosta valistuksen toteutuksessa ihmislähtöisempään suuntaan, joka luo pohjaa taidelähtöisten menetelmien käytölle. Tiedotus, valistus ja siihen liittyvän materiaalin tuottaminen oli suurinta vuonna 1995 (84 %). Näiden osuus raha-automaattiyhdistyksen (RAY) rahoitusta hakeneiden projektien joukossa oli kaikkein suurin. Vuoden 1998 jälkeen on ollut havaittavissa uudenlaista

suhtautumista päihteidenkäytön ehkäisyyn, koska luentojen sijaan on panostettu vaihtoehtoisia menetelmiä hyödyntäviin hankkeisiin. (Hippi 2007, 98.)

Draamaa on käytetty pitkään terapeuttisena menetelmänä erityisesti sosiaalisuutta tukemaan, koska sen vaikutus perustuu pääasiassa ryhmätoimintaan. Draamatyöskentelyssä maailmaa havainnoidaan toiminnallisten, esteettisten prosessien välityksellä. Opetus tapahtuu uusien näkökulmien ja toimintamallien hahmottumisen kautta tukien kasvua ja itsetuntoa. Draamatyöskentelyssä keskiössä ovat omat kokemukset ja niiden työstäminen vuorovaikutuksessa muiden ryhmän jäsenten kanssa. Se on yksilökeskeistä, kommunikatiivista ja sosiaalista toimintaa, jonka kautta voidaan vaikuttaa tapahtumien kulkuun ja näin oppia uusia toimintatapoja. (Kuukasjärvi 2011, 61.)

Heikell (2012) on tutkinut draamakasvatuksen vaikutusta opiskelijoiden (n=17) identiteetin rakentajana. Draamakasvatus on sosiaalista ja yhteisöllistä toimintaa, jossa yksilön kokemuksilla ja ajatuksilla on merkitystä suhteessa ryhmään. Draaman avulla voi tutkia turvallisesti roolissa erilaisia asioita, joita pelkästään keskustelemalla ei voi käsitellä. Tutkimustulokset osoittivat, että draamakasvatuksella on merkitystä identiteetin rakentumiselle. Oman näkökulman avartuminen ja omien haasteiden kohtaaminen muovaavat persoonallista identiteettiä. (Heikell 2012.)

Teatteripohjaisen valistustyön juuret ulottuvat 1970-luvulle, jolloin brasilialainen teatteriohjaaja Augusto Boal perusti niin kutsutun "sorrettujen teatterin". Uudenlainen teatteriesitys otti yleisön mukaan esitykseen ratkaisemaan arkipäivän ongelmia. Teatterimuotoa kutsutaan Forum-teatteriksi ja aiheet ovat usein arkoja, tunteita käsitteleviä tilanteita, jotka esitetään kärjistetyssä muodossa. Yleisö otetaan mukaan näytelmään usein surullisesti päättyvän näytelmän jälkeen kehittämään vaihtoehtoista, onnellisemmin päättyvää näytelmää. (Boal 2004.)

Draamakasvatuksesta ja valistuksesta on saatavilla niukasti tutkimustietoa. Menetelmien toimivuuden mittaamiseksi kaivattaisiin mallia, jolla voitaisiin pätevästi mitata menetelmän tehokkuutta lapsille ja perheille suunnatuissa projekteissa. Jorosen, Rankinin ja Åhlsted-Kurjen (2008) laatimassa kansainvälisessä kirjallisuuskatsauksessa tutkittiin lapsille ja nuorille suunnatun teatteripohjaisen terveystkasvatuksen vaikuttavuutta. Kahdeksassa tutkimuksessa yhdeksästä havaittiin draamapohjaisella valistuksella olevan selvää positiivista vaikutusta erityisesti asenteisiin ja tietoisuuteen terveyteen vaikuttavista tekijöistä.. (Joronen ym. 2008, 128.) Positiivisiin tuloksiin päädyttiin myös vuonna 2010 Texasissa, jossa toteutettiin teatteripohjaista terveysvalistusta 7.luokkalaisille (n=114). Terveysohjelma sisälsi kolme valistusnäytelmää ja yhden seurantapäivän näytelmien jälkeen. Valtaosa oppilaista koki toteutuksen mielekkääksi ja saivat uutta tietoa terveellisistä elintavoista. (Fredland 2010, 114.)

Taideprojekteilla on mahdollista luoda ryhmähenkeä ja niiden kautta saadaan työkaluja vaikeiden tunteiden käsittelyyn (Känkänen 2013, 35). MIMO-projekti pyrkii lisäämään nuorten hyvinvointia ja ehkäisemään syrjäytymistä sekä terveydelle haitallista käytöstä. Esittävä taide luo iloa, kokemuksia, menestystä, auttaa itseilmaisussa ja uusien taitojen oppimisessa. Projektin kautta nuoret saavat tukea valintoihinsa ja kasvuunsa taiteen keinoin. (Tonteri ym. 2013, 15-17.)

Salmi ja Uotila (2013) ovat opinnäytetyössään tutkineet teatteripohjaisen päihdevalistuksen vaikuttavuutta salolaisiin seitsemäsluokkalaisiin ja näiden suhtautumista alkoholinkäyttöön syksyllä 2012 järjestetyn ”Saa olla selvänä!”-tapahtuman yhteydessä. Vastaajina olivat salolaiset seitsemäsluokkalaiset (n=386) neljästä kaupungin yläkoulusta. Palaute kerättiin kouluissa päihdevalistusnäytelmien jälkeen. Tuloksissa havaittiin nuorten suhtautuvan positiivisesti teatteripohjaiseen valistukseen. Nuorista 66% koki saaneensa paljon tai erittäin paljon tietoa päihteiden haitoista ja riskeistä. Seitsemäsluokkalaisista 29% ei aio koskaan käyttää alkoholia. (Salmi & Uotila, 2013.)

5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää MIMO:n ”Saa olla selvänä!” - projektissa toteutetun päihdevalistusnäytelmän vaikuttavuutta 7.luokkalaisten ajatuksiin päihteistä sekä suhtautumista alkoholinkäyttöön. Tavoitteena on tuottaa tietoa draamapohjaisen valistusmenetelmän toimivuudesta nuorille suunnatun valistuksen kehittämiseksi.

Tutkimusongelmat:

1. Millainen vaikutus ”Saa olla selvänä!”-projektin valistusnäytelmällä on 7. luokkalaisiin?
2. Miten 7.luokkalaiset suhtautuvat päihteiden käyttöön?

6 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN

Ehkäisevällä päihdetyöllä edistetään nuorten terveitä valintoja ja päihteettömyyttä. Valistuksen vaikuttavuuden takaamiseksi menetelmä pitää valita kohderyhmän mukaan. (Lappalainen-Lehto 2007, 145.) MIMO-hankkeen puitteissa toteutettavassa ”Saa olla selvänä!”- tapahtumassa käytetään draamapohjaista lähestymistapaa päihdevalistuksessa, jotta kohderyhmä tavoitettaisiin mahdollisimman hyvin. (Turun ammattikorkeakoulu 2013). Työ toteutettiin osana MIMO- hanketta, jonka tarkoituksena on kehittää soveltavan taiteen työskentelymenetelmiä sosiaali- ja nuorisotyön käyttöön (Turun ammattikorkeakoulu 2013). Toimeksiantosopimus (liite 2) tehtiin syksyllä 2013.

Pohjatietoa aiheesta etsittiin pääosin internetin välityksellä suomalaisista ja kansainvälisistä tietokannoista. Suomenkielistä tietoa haettiin Medicin ja Turun ammattikorkeakoulun Aura-tietokannan välityksellä. Haut rajattiin koskemaan vuoden 2000 jälkeen ilmestynyttä aineistoa. Englanninkielisiä hakuja tehtiin tietokannoista Cinahl ja Medline. Haku tuotti parhaiten aihetta koskevaa tulosta hakusanoilla ”adolescent+alcohol”, ”päihde+käyttö+nuori” ja ”nuoret+alkoholi”. Löytynyt materiaali nuorten päihteidenkäytöstä oli monipuolista ja laadukasta, mutta taiteen käytöstä valistuksessa tutkimustietoa on heikosti saatavilla. Tutkimusmenetelmistä haettiin tietoa manuaalisesti kirjoista ja internetin välityksellä.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusmenetelmä korostaa mittausta ja siihen perustuvaa loogista päättelyä. Määrällisessä tutkimuksessa käytettävät mittarit ja tutkimusongelmat pohjautuvat aiempiin havaintoihin, joita uusi tutkimus tukee. Käsitteet määritellään ennen aineiston keruuta. (Hirsijärvi ym. 2007, 136.)

Määrällisen tutkimuksen kannalta on tärkeää, että havaintoaineisto soveltuu tilastolliseen tarkasteluun. Yleisin määrällinen aineistonkeruumenetelmä on kyselylomake, jota käytetään, kun aineisto on suuri ja otos laaja. Kyselyn käyttö nopeuttaa tulosten saamista, takaa tasapuolisuuden aineiston hankinnassa ja nopeuttaa tulosten käsittelyä. Erityisesti valmiit vastausvaihtoehdot lomakkeissa

vähentävät vastaajien vaivaa ja virhemahdollisuutta tulosten tulkinnassa. Lomakkeen kysymysten laadinnassa tulee olla huolellinen ja varmistaa kontrollikysymyksillä annettujen vastausten luotettavuus. Kysymysten pitää olla lyhyitä, eivätkä ne saa olla johdattelevia. (Holopainen 2002, 39.)

Kyselytutkimuksen heikkoudet liittyvät siihen, että tutkija ei ole välittömässä kontaktissa tutkittavaan. Saatuja tuloksia pidetään pinnallisina, eikä vastaajien mielipiteitä kysymysten asettelusta tai heidän asenteestaan tutkimusta kohtaan voida olla selvillä. Monivalintakysymysten käyttö mahdollistaa vastausten sujuvan tilastollisen käsittelyn. (Hirsijärvi 2007, 189-190.) Tässä työssä kyselylomaketta käytettiin, koska vastaajamäärän tiedettiin olevan suuri, noin 300 nuorta. Kyselylomakkeen käyttöä puolsivat myös vastaajien ikä ja vastaamisen käytettävissä oleva aika, jonka arvioitiin olevan lyhyt. Vastaajien motivaatiosta tutkimukseen ei voitu olla varmoja, joten kysymykset muotoiltiin lyhyiksi ja mahdollisimman yksinkertaisiksi. Kyselylomakkeen kysymykset 1-5 laadittiin kvantitatiivisen tutkimuksen näkökulmasta, jotta tilastollinen käsittely olisi mahdollisimman sujuvaa.

Kyselylomakkeessa voidaan käyttää sekä suljettuja, että avoimia kysymyksiä. Suljetuissa kysymyksissä on skaaloja eli asteikkoja, joissa esitetään väittämiä ja vastaaja ilmaisee miten voimakkaasti hän on samaa tai eri mieltä väittämän kanssa. Yleisin käytetty asteikko on niin kutsuttu ”likert-asteikko”, joka on yleinen hoitotieteellisissä tutkimuksissa käytetty asteikko. Avoimissa kysymyksissä vastaajalle jätetään kysymyksen jälkeen tyhjä tila vastausta varten. Avoimissa kysymyksissä kysymyksen asetteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska valmiita vastausvaihtoehtoja ei ole (Hirsijärvi ym. 2007, 195-201.) Tässä työssä oli lupa käyttää pohjana vuonna 2013 MIMO-hankkeessa käytettyä kyselylomaketta (Salmi & Uotila 2013), jota muutettiin vastaamaan asetettuihin tutkimusongelmiin (liite 3). Lomake muodostui ”Likert” –asteikollisista väittämistä (1= ei ollenkaan, 2= vähän, 3= jonkin verran, 4= paljon, 5= todella paljon) sekä avoimista kysymyksistä. Taustakysymyksinä esitettiin kysymykset sukupuolesta ja koulusta. Tutkimusongelmaan yksi

vastaavat monivalintakysymykset 1-5. Tutkimusongelmaan kaksi vastaavat avoimet kysymykset 6-8 sekä essee.

Tutkimuslupa (liite 4) aineiston keräämiseksi saatiin MIMO-hankkeen edustajalta syksyllä 2013. Valmis kyselylomake lähetettiin sähköisesti Irmeli Leinolle, joka toimitti paperiversiot projektia hoitavalle Sari Kallio-Kökölle. Lomake jaettiin kolmena eri päivänä kolmelle Salon yläkoululle: Hermannin, Laurin ja Perniön kouluille Sari Kallio-Kökön toimesta. Koulut toimivat Salon kaupungin alueella, Hermannin ja Laurin koulut keskustassa ja Perniön yläaste Perniön taajamassa noin 20 km kaupungin keskustasta (Salon kaupunki, 2014). Lomakkeen palautusaikataulusta sovittiin niitä luovutettaessa. Lomakkeen sai täytettäväksi 303 13-14-vuotiasta nuorta. Luokkien opettajat ja ohjaajat antoivat nuorille lomakkeen täyttämiseen liittyvää tietoa. Lomakkeeseen vastattiin joko välittömästi ”Saa olla selvänä!”- tapahtuman jälkeen tai myöhemmin luokittain opettajan valvonnassa. Kyselylomakkeen palautusprosentti oli 100. Aineisto kerättiin opettajien ja tekijöiden toimesta lokakuussa 2013.

Yhdelle Hermannin koulun luokalle, jossa oli 20 oppilasta järjestettiin esseenkirjoitustunti. Nuoret saivat kirjoittaa vapaasti näytelmästä ja sen vaikutuksesta heidän ajatuksiinsa. Heille annettiin apukysymyksiä (liite 5) oman ajatustyön ja kirjoittamisen tueksi. Apukysymyksissä nuoria kehoitettiin kuvailemaan, millainen näytelmä oli ja mitä näytelmästä jäi mieleen hyvinä asioina ja mitä huonoina asioina. Lisäksi kysyttiin, mitä näytelmässä olisi pitänyt olla ja pyydettiin kertomaan perusteluja puuttuville asioille. Apukysymyksinä esitettiin myös, oppiko nuori näytelmästä jotain uutta ja mitä nuori ajattelee alkoholista ja päihteistä yleensäkin. Opinnäytetyön tekijät antoivat lyhyen ohjeistuksen tehtävään oppitunnin alussa, jonka jälkeen nuorilla oli 45 minuuttia kirjoitusaikaa. Essee ohjeistettiin kirjoittamaan nimettömänä ja ajan loputtua pyysimme nuoria tuomaan esseetehtävät pinoon pöydälle, josta keräsimme ne mukaamme analysoitaviksi.

Kvantitatiivisessa analyysissä pyritään esittämään havainnot tilastollisesti. Aineiston analyysissä kiinnitetään huomiota muuttujien arvoihin ja näiden välisiin yhteyksiin sekä jakaumiin. Tarkastelussa käytetään esimerkiksi graafisia

kuvioita, keskilukuja ja hajontalukuja. Tilastollinen tarkastelu edellyttää aineiston saattamista taulukkomuotoon. (Alasuutari 2007, 34-35.) Yleisimpiä tunnuslukuja tilastollisessa analysoinnissa ovat aineiston tapausten lukumäärät eli frekvenssit, prosenttiosuudet sekä aritmeettiset keskiarvot ja muut keskiluvut (Alastalo-Borg, 2010). Kyselylomakkeet numeroitiin ja syötettiin SPSS 20-tilasto-ohjelmaan numeroiden toimiessa tunnisteina. Näin tulokset ovat riittävästi dokumentoituina helposti ymmärrettävissä ilman laajoja taustatietoja. Havainnollisuutta lisättiin tekemällä tuloksista kuvioita ja taulukoita. Aineisto siirrettiin SPSS 20-ohjelmaan kahden tekijän yhteistyöllä, jossa kirjuri toisti lukijan ilmoittamat vastaukset tallentaen ne paperilta ohjelmaan laskemista varten. Näin vastaukset kaksoistarkistettiin. Aineisto saatettiin tilastolliseen muotoon ja sen pohjalta muodostettiin prosenttiosuuksia, frekvenssejä, keskiarvoja ja hajontoja.

Kvalitatiivisia eli laadullisia menetelmiä käytetään silloin, kun pelkkä tilastollisten menetelmien käyttö ei anna riittävän syvällistä näkökulmaa aiheeseen. Laadullisilla menetelmillä kuvataan yleensä inhimillistä toimintaa ja tutkimusta tehdään aineistolähtöisesti, jolloin tuloksiin saadaan tutkittavan omaa näkökulmaa voimakkaammin esiin. Menetelmässä on tärkeää, että tutkija yrittää ymmärtää tutkimuskohteena olevien henkilöiden mielipiteitä ja näkökulmia. Aineiston tulkinnassa keskeistä on järjestely ja jäsentäminen, joiden avulla pyritään ymmärtämään aineiston merkitys teorian kannalta. (Alasuutari 2011, 31-34.)

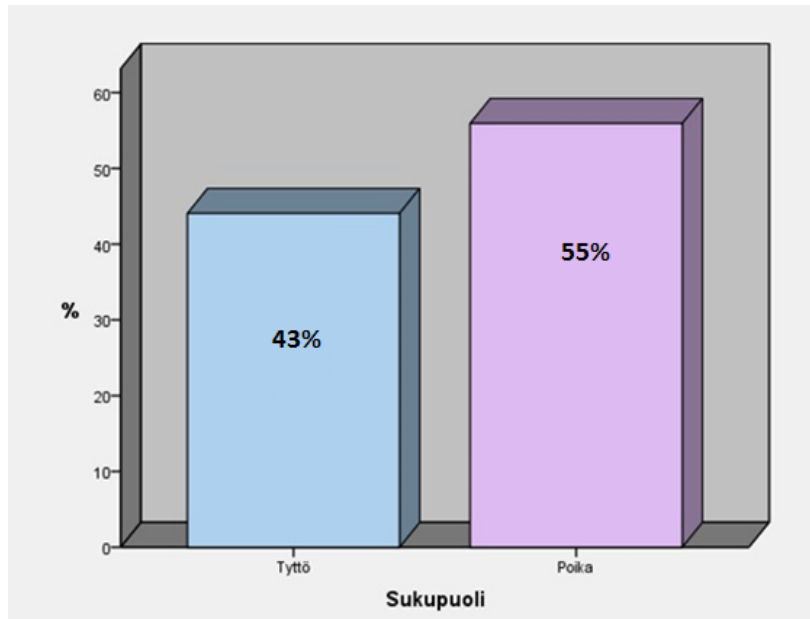
Laadullista tutkimusaineistoa tarkastellaan kokonaisuutena ja tulokset raportoidaan tekstimuodossa. Yleisiä laadullisen aineiston analysointimenetelmiä ovat sisällönerittely, tyypittely ja teemoittelu. (Hirsjärvi ym. 2009.) Aineiston analyysi suoritetaan vaiheittain, ensin havainnot pelkistäen ja sitten ongelmaa ratkoen. Aluksi pelkistämisvaiheessa tarkastellaan aineistoa tutkimusongelman kannalta keskeisiä asioita poimien. Saatuja havaintoja yhdistellään tiiviimmiksi ja paremmin hallittaviksi kokonaisuudeksi, joille annetaan koko havaintoaineistoon pätevä nimittäjä. (Alasuutari 2007, 40.) Avoimille kysymyksille 6-8 ja esseille (n=20) suoritettiin laadullinen

sisällönanalyysi. Aineisto kirjoitettiin ensin puhtaaksi eli litteroitiin, jolloin syntyi 20 sivua tekstiä. Tämän jälkeen aineistosta poimittiin havaintoja luokitellen niitä värejä apuna käyttäen. Aluksi vastauksista poimittiin tiettyjä sanoja, kuten ”ajankohtaisuus” tai ”hyvä”. Myöhemmin havaintojoukot nimettiin ja niitä yhdisteltiin asiasisällön mukaan eri kategorioihin, kuten ”oppi, opettavaisuus”, ”hauskuus”, ”todenmukaisuus”, ”päihteet” ja ”selkeys”. Esimerkiksi ”Kun ne joi ja poltti pilveä” ja ”viinat” kuuluivat samaan alakategoriaan ”Päihteet”. Sanat laskettiin niin, että jos sana ”hauska” esiintyi yhdessä esseessä useamman kerran, se laskettiin vain kerran. Jos samassa esseessä esiintyi jokin muu laskettavaksi valittu eri ominaisuus, se laskettiin myös kerran. Tulosten raportoinnissa käytettiin taulukoita ja kuvioita, jotka sisältävät suoria lainauksia tekstistä. Kun aineisto oli saatettu sähköiseen muotoon, kirjallinen materiaali hävitettiin.

Valmis opinnäytetyö esitettiin Turun Ammattikorkeakoulussa huhtikuussa 2014 ja raportti toimitettiin ”Saa olla selvänä!”-tapahtumaan osallistuneille kouluille, sekä sähköinen aineisto luovutettiin MIMO-hankkeen käyttöön. Opinnäytetyöraportti julkaistiin sähköisesti luettavaksi ammattikorkeakoulujen julkaisuarkisto Theseuksessa.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Vastaajista tyttöjä oli 43% (f=130) ja poikia 55% (f=165) (Kuvio 1). Sukupuolensa oli jättänyt ilmoittamatta 2% (f=8). Hermannin koulusta vastaajia oli 155, mikä oli yli puolet (52%) vastaajista. Laurin koulusta vastaajia oli 86 (29%) nuorta ja Perniön koulusta 50 (17%).

Kuvio 1. Vastaajien sukupuolijakauma (n=295)

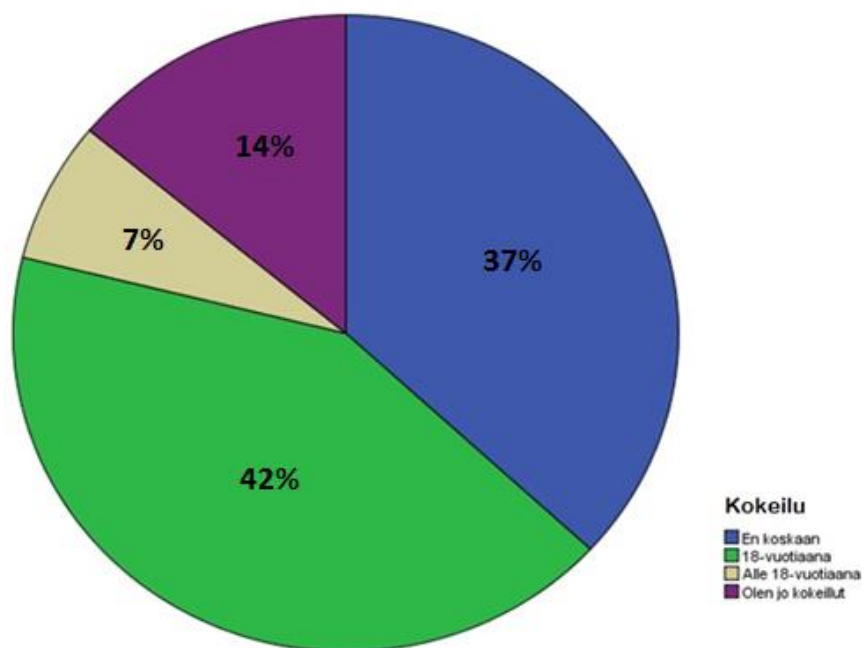
7.1 "Saa olla selvänä!"-päihdevalistusnäytelmän vaikutus 7.luokkalaisiin

Erittäin ajankohtaiseksi valistusnäytelmän koki 9% (f=27) ja jonkin verran ajankohtaiseksi 27% (f=80), kun taas 29% (f=85) oli sitä mieltä, että aihe ei ole ollenkaan ajankohtainen. Alkoholin käytön haitoista ja riskeistä tärkeää tietoa paljon tai todella paljon sai vastaajista 67% (f=200). Näytelmä sai 34% (f=100) nuorista miettimään paljon alkoholiin liittyviä asioita, vain 5% (f=14) ei kokenut näytelmän saaneen heitä miettimään alkoholia ja siihen liittyviä asioita. (Taulukko 1).

Taulukko 1. Nuorten ajatuksia alkoholista ja sen käytöstä

	Ei ollenkaan f / %	Vähän f / %	Jonkin verran f / %	Paljon f / %	Todella paljon f / %	KA SD
Saa olla selvänä-tapahtuma käsitteli minulle ajankohtaisia asioita (n=292)	85/29	44/15	80/27	56/19	27/9	2.64 1.33
Sain tapahtumasta tärkeää tietoa alkoholin käytön haitoista ja riskeistä (n=299)	8/3	26/9	65/22	90/30	110/37	3.9 1.08
Tapahtuma sai minut miettimään alkoholin käyttöön liittyviä asioita (n=298)	14/5	32/11	88/30	100/34	64/22	3.56 1.08

Kysymykseen omasta alkoholin käytöstä vastasi 293 (97%) nuorta. Eniten oli valittu vastaus oli ”18-vuotiaana”, jonka nuorista valitsi 42% (f=123). Nuorista 37% (f=108) ei aio kokeilla lainkaan alkoholia. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Nuorten alkoholin käyttö ja kokeilut (n=293)

Vastaajista 96% (f=284) oli sitä mieltä, että hauskaa voi pitää selvinpäin ja 4% (f=12) 303 oppilaasta koki, että alkoholi kuuluu hauskapitoon.

7.2 Nuorten suhtautuminen päihteidenkäyttöön

Ensimmäisellä avoimella kysymyksellä kartoitettiin nuorten ajatuksia valistusnäytelmästä. Vastausprosentti oli 95 (n=287). Tyhjäksi kohdan jätti 16 nuorta, eli 5% vastaajista. Kuusi nuorta ei osannut ilmaista mielipidettään asiasta eikä neljää vastauksista voinut tulkita tutkimuksen kannalta oleellisella tavalla. Vastauksista muodostuivat alakategoriat: **nuorten ajatuksia näytelmän**

vaikuttavuudesta, ajatuksia päihteistä sekä ajatuksia näytelmän asiasisällöstä ja toteutuksesta (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Näytelmä päihdevalistuksen keinona

Suorat lainaukset	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
"oli tosi hyvä siitä sai selvää ja paljon hausempi kuin esim lukee jostain taululta samoi juttui"	Hyvä valistuskeino (f=224)	Nuorten ajatuksia näytelmän vaikuttavuudesta(f=471)	Näytelmä päihdevalistuksen keinona (f= 605)
"Oli koska siinä esitettiin hyvin sen seurauksista ja haitoista."	Päihteiden haitoista ja riskeistä kertominen (f=137)		
"kyllä, sillä se oli kiinnostava ja samalla opettava."	Opettavaisuus (f=104)		
"Haittoja ei esitetty vaan kerrottiin joten ei."	Negatiivisuus valistuskeinoa kohtaan (f=6)		
" Oli, koska jos menee bileisiin ei ole pakko juoda."	Mielipiteet päihteistä (f=5)	Nuorten ajatuksia päihteistä (f=13)	
"koska en aloita tupakointia ja alkoholin käyttöä ja muuta sellaista"	Omaan päihdekäyttämiseen liittyvät ajatukset (f=8)		
"Tämä näytelmä avasi mieltä ja sai pohtimaan asioita. Asiat esitettiin selkeästi ja ymmärrettävästi." "Joo, sen ymmärsi paremmin kuin jonkun luennon."	Tapahtumien realismi (f=52)	Mielipiteitä näytelmän asiasisällöstä (f=70)	
"oli se aika hyvä, koska näin olisi voinut oikeasti käydä bileissä."	Kiinnostavuus (f=11)		
"Kyllä, koska se kertoi ihan nykypäivän tapahtumista, mitä ihan jokapäivä voi tapahtua."	Aiheen ajankohtaisuus (f=7)		
"Tämä näytelmä avasi mieltä ja sai pohtimaan asioita. Asiat esitettiin selkeästi ja ymmärrettävästi."	Selkeys ja ymmärrettävyys (f=20)	Ajatuksia näytelmän toteutuksesta (f=51)	
"Todella hienosti tehty näytelmä. Sain tietää paljon enemmän mitä haittoja päihteillä on."	Hyvin toteutettu näytelmä (f=14)		
"Oli se, siinä näki kaikki tärkeät asiat hausalla tavalla."	Hauskuus (f=14)		
"Kyllä oli. minusta tämä olisi aivan hyvin voinut olla totta ja dramaattinen loppu laitto ajatukset liikkeelle."	Dramaattisuus (f=2)		
"Näytelmä oli sekava mutta opettava."	Sekavuus (f=1)		

Nuorten ajatukset näytelmän vaikuttavuudesta olivat pääosin myönteisiä. Näytelmä on nuorten 78% (f=224) mielestä hyvä keino kertoa päihteiden haitoista ja riskeistä. Menetelmää selkeästi huonona piti vain 2% (f=6) nuorta. Nuoret kokivat tärkeäksi haittojen ja riskien kertomisen 48% (f=137) ja

opettavuuden 36% (f=104). Näytelmä toimi nuorilla hyvänä informaation lähteenä ja saatu tieto koettiin tarpeelliseksi.

”Se oli hyvä tapa koska tilanteet tajuaa hyvin kun ne näytetään.”

”Oli, koska näytelmä on paljon kivempi katsoa kuin kuunnella alkoholin käytöstä.”

Alkoholihaittojen esiintuominen näytelmässä herätti joissakin nuorissa yleisesti **ajatuksia päihteistä** 2% (f=5). Vastauksissa ilmeni myös omaan päihteidenkäyttöön liittyviä mielipiteitä 3% (f=8). Tunteita nostattivat näytelmässä erityisesti alkoholi ja siitä aiheutuvat vaaratilanteet. Teatteriesitykseen eläydyttiin ja esityksessä ilmantuneet vaaratilanteet koettiin realistisiksi ja mahdollisiksi omallekin kohdalle. Päihteitä koskevaan tietoon suhtauduttiin pääasiassa positiivisesti ja koettiin, että näytelmän avulla saatiin tietoa päihteiden vaikutuksesta ja niihin liittyvistä seikoista.

”Kyllä oli. minusta tämä olisi aivan hyvin voinut olla totta ja dramaattinen loppu laitto ajatukset liikkeelle.”

”Oli koska siinä näki mitä voi tapahtua kun on kännissä.”

Draama oli nuorten mielestä kiinnostava ja realistinen tapa tuoda esiin päihteiden haittoja. **Näytelmän sisältö** sai palautetta ajankohtaisuudesta 2% (f=7) ja kiinnostavuudesta 4% (f=11). Nuorten näkökulmasta näytelmän tapahtumat olivat realistisia 18% (f=52) ja koettiin mahdollisiksi omalle kohdalle.

”Oli se aika hyvä koska näin olisi voinut oikeasti käydä bileissä.”

”Kyllä, koska se kertoi ihan nykypäivän tapahtumista, mitä ihan joka päivä voi tapahtua.”

Näytelmän toteutus oli selkeä ja ymmärrettävä 7% (f=20), mutta myös sekavuus mainittiin. Palautetta annettiin hyvästä toteutuksesta yleensä 5% (f=14) ja hauskuudesta 5% (f=14). Näytelmä koettiin myös liian dramaattiseksi. Vastauksista nousee esiin erityisesti tunteita herättäneitä hahmoja ja mieleenpainuneita yksityiskohtia.

"Siinä oli se "kivesmies" joka selitti asioita ja näytelmäkin kertoi paljon."

"Oli sillä se oli toden mukainen ja tärkeät asiat selitettiin selkeästi."

Nuorista 90% (f=274) oli vastannut kysymykseen mikä on parasta näytelmässä. Kysymyksistä kerätyt vastaukset (Taulukko 3) jakautuivat kolmeen alaluokkaan: **näytelmä valistusmenetelmänä, ajatukset näytelmän tapahtumista ja näytelmän toteutukseen ja näyttelijöihin liittyvät ajatukset.**

Taulukko 3. Parasta näytelmässä

Suorat lainaukset	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
" Näytelmässä parasta oli sen opettavaisuus."	Tiedon saanti (f=31)	Näytelmä valistusmenetelmänä (f=72)	Parasta näytelmässä (f= 274)
"Kun sanottiin ei kiitos alkoholista."	Kielteinen asenne päihteitä kohtaan (f=28)		
"Kannabis." "Alkoholi."	Päihteiden käyttö (f=13)		
"Kaikki."	Kokonaisuus (f=16)	Ajatukset näytelmän tapahtumista (f=146)	
"Se kun se yks tanssi ripaskaa."	Yksittäiset tapahtumat (f=50)		
"Herra Nuiva oli paras ☺"	Yksittäiset henkilöt (f=66)		
"Se, että se oli todenmukainen ja kiinnostava."	Realistisuus (f=14)	Näytelmän toteutukseen ja näyttelijöihin liittyvät ajatukset (f=56)	
"Kun siinä oli hyvää musaa"	Musiikki (f=29)		
"Näytelmä oli hauska ja hupaisa."	Huumori (f=11)		
"Näyttelijät olivat hyviä ja kaikki loppui kuitenkin hyvin."	Hyvät näyttelijät/näytelmä (f=16)		

Lähes puolet nuorista olivat sitä mieltä, että **näytelmän tapahtumat** 48% (f=146) olivat parasta näytelmässä. Näytelmässä parhaimmaksi koettiin yksittäiset henkilöt (f=66) sekä tapahtumat (f=50).

"Herra Nuiva oli paras ☺"

"se kun tyyppi melkein tippui sillalta"

Näytelmä sai nuorilta positiivisen vastaanoton **valistusmenetelmänä** 23% (f=72) ja nuorista 10% (f=31) koki näytelmän hyvänä menetelmänä saada tietoa päihteistä.

"Näytelmässä parasta oli sen opettavaisuus."

”Opettavaisuus.”

Vastauksista 18% (f=56) liittyi **näytelmän toteutukseen ja näyttelijöihin**. Näytelmän sisältämä 4% (f=11) huumori ja 5% (f=16) näyttelijöiden hyvät suoritukset olivat nuorien mieleen. Nuorista 9% (f=29) oli sitä mieltä, että musiikki oli parasta näytelmässä.

”Kun siinä oli hyvää musaa”

”Näyttelijät olivat hyviä ja kaikki loppui kuitenkin hyvin.”

Nuorten vastauksia tarkisteltaessa nousee esille myös näytelmän tiedon saannin tärkeys (f=31) sekä taustamusiikki (f=29). Näytelmä koettiin 4% (f=14) realistiseksi ja 5% (f=16) kokonaisuutena hyvin onnistuneeksi. (Taulukko 3.)

”koko näytelmä!”

”Se, että se oli todenmukainen ja kiinnostava.”

Kysymykseen ”huonointa näytelmässä” oli vastannut 77% (f=205) nuorista. Kysymykseen ei tiennyt vastausta tai kohdan oli jättänyt tyhjäksi 100 nuorta, eli 33% vastaajista. Yläluokaksi taulukkoon muodostui huonointa näytelmässä. Vastauksista poimittiin yhteensä 205 ilmaisua, joista muodostui alakategoriat: **ajatukset näytelmän asiasisällöstä, ajatukset päihteistä, ajatukset näytelmän toteutuksesta ja tapahtumista sekä ajatukset näytelmän teknisistä seikoista ja näyttelijöistä.** (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Huonointa näytelmässä

Suorat lainaukset	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
”En keksinyt mitään huonoa ;).”	Positiivisuus näytelmää kohtaan (=ei mitään huonoa) (f=37)	Ajatuksia näytelmän asiasisällöstä (f=44)	Huonointa näytelmässä (f=205)
”Se kun kerrottiin sitä faktaa.”	Kielteisyys faktaa kohtaan (Huonointa valistus) (f=7)		
”Se, että nuoret eivät voineet pitää hauskaa ilman alkoholia.” ”Se, että Ilmari ei osannut kieltäytyä kun hänelle tarjottiin huumeita.”	Päihteiden käyttö (f=57)	Ajatuksia päihteistä (f=81)	
”Selvin päin oleva ihminen.”	Kommentit päihteistä (f=4)		
”Surullinen loppu.” ” Kun pyöräkolari tapahtui.”	Voimakas kohtaaminen (f=20)	Ajatuksia näytelmän toteutuksesta ja tapahtumista (f=47)	
”Herra nuiva oli pelottava.” ”Alku oli hieman outo.”	Mieleenpainunut kohtaaminen/henkilöhahmo (f=22)		
”Se kun sama kohtaaminen kesti liian pitkään eikä ollut kauhean kiinnostava.”	Kohtausten liika pituus (f=1)		
”Laulu kohdat olivat tylsiä.”	Musiikki (f=14)	Ajatuksia näytelmän teknisistä seikoista/näyttelijöistä (f=33)	
”Se kun se yksi tyttö huusi koko ajan.”	Kovat äänet (f=9)		
”Liian pitkä.”	Liian pitkä (f=1)		
”Se olisi saanut olla pidempi.”	Liian lyhyt (f=5)		
”Siinä ei ollut todellisia asioita.”	Epärealistisuus (f=4)		

Nuorten palaute **näytelmän asiasisällöstä** oli hyvin myönteistä. Mitään parannettavaa ei keksinyt 18% (f=37) nuorista. Heidän mielestään asiasisältö oli hyvä ja sai ajattelemaan päihteiden haittoja.

”Ei siin ollu mitään huonoa.”

”Kaikki oli asiallista joten en moiti.”

Valistukseen yleisesti negatiivisesti suhtautui seitsemän oppilasta, joka oli 3% (f=7) vastaajista.

”Alkoholista kertominen oli huonoa.”

Nuorten **ajatukset päihteistä** olivat pääosin kielteisiä. Päihteet ja niihin liittyvät tapahtumat herättivät nuorissa negatiivisia ajatuksia. Selkeää päihdekielteisyyttä tuli ilmi vastauksista. Nuorista 28% (f=57) oli nimennyt alkoholinkäytön tai kannabiksen huonoimmaksi asiaksi näytelmässä. Päihteisiin liittyvät kohtaukset aiheuttivat tunteita ja osoittivat nuorten eläytymistä näytelmän tapahtumiin.

”Kun nuoret rupesi juomaan.”

”Kun tytöt joivat alkoholia ja ottivat kannabista.”

Näytelmä herätti joillakin nuorilla voimakkaita tunteita. **Näytelmän toteutus** ja **tapahtumat** olivat dramaattisia ja tietyt kohtaukset kohtalokkaita tai pelottavia. Yksittäiset hahmot nousivat esiin satunnaisista kommentteista.

”Se ”surullinen loppu”

”Herra Nuiva oli pelottava 😊.”

Nuorten vastauksista poimittiin myös **palautetta näytelmän teknisistä seikoista ja näyttelijöistä**. Musiikkivalinnat 7% (f=14) ja näyttelijöiden liiallinen äänenkäyttö 5% (f=9) keräsivät eniten negatiivista palautetta. Musiikin koettiin olleen liian kovalla tai häiritsevää. Äänenkäyttö liittyi kiljumiseen ja huutamiseen.

”Se kun joku soitti kitaraa.”

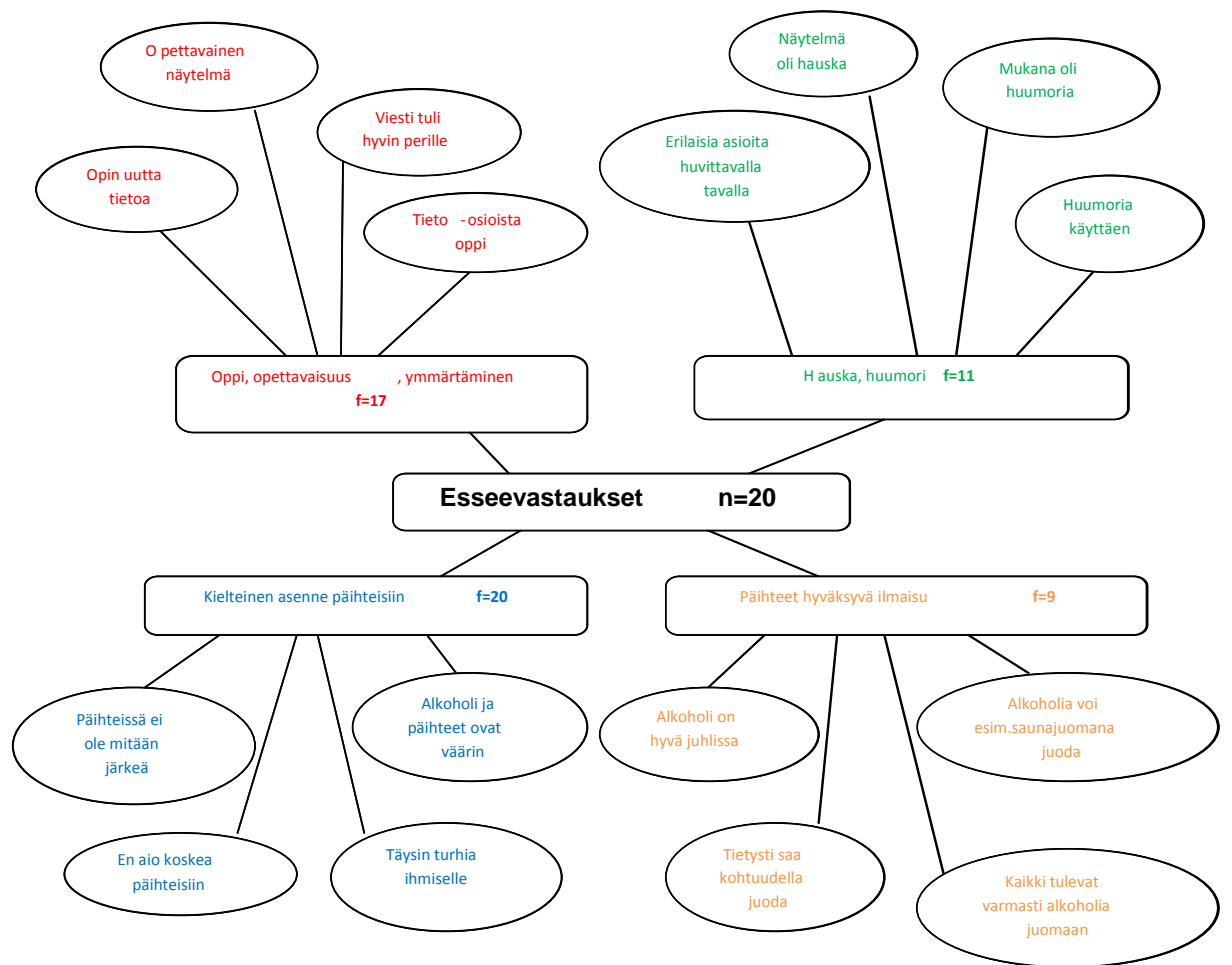
”Kiljuminen.”

Palautetta annettiin myös näytelmän pituudesta. Näytelmä olisi viiden nuoren mielestä voinut kestää pidempään, mutta myös liiasta pituudesta kommentoitiin. Muutaman nuoren mielestä näytelmän toteutus ei ollut uskottava tai mahdollinen omalle kohdalle.

”Se olisi saanut olla pidempi.”

”Jotkut kohdat olivat epärealistisia.”

Nuorten näytelmää koskevista esseevastauksista nousi esille kielteinen asenne päihteitä kohtaan (f=20), oppimista, opettavaisuutta ja ymmärtämistä (f=17), hauskuus ja huumori (f=11), sekä päihteet hyväksyvä ilmaisu (f=9). (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Nuorten mielipiteitä näytelmästä esseevastauksien perusteella

Kaikista näytelmää koskevista esseevastauksista tuli esiin **kielteinen asenne päihteitä kohtaan** (f=20). Osa nuorista kirjoitti, ettei ymmärrä päihteiden olemassa oloa lainkaan, eikä niiden merkitystä ihmiselle. Päihteet koettiin täysin turhiksi sekä vääräksi. Muutama nuorista oli sitä mieltä, että ei aio koskaan kokeilla päihteitä.

"Päihteissä ei ole sitten mitään järkeä sanon minä!"

"Alkoholin, tupakan ja huumeiden käyttäminen on väärin, koska ne pilaavat oman ja läheisten ihmisten elämän."

Monessa esseessä viitattiin **oppiin, opettavaisuuteen ja ymmärtämiseen**. Näytelmän sanoman ymmärtämistä kuvattiin "viestin perille tulona". Näytelmässä oli välillä tieto-osioita, joissa sairaanhoitajat kertoivat faktoja päihteiden vaaroista. Näistä oli saatu uutta tietoa.

"Näytelmästä opin sen mitä tapahtuu jos rupeaa käyttämään päihteitä."

"Asia oli nuorille ajankohtainen ja viesti tuli hyvin perille."

Jotkut nuorista kokivat, että näytelmä oli **hauska ja siinä oli huumoria**. Opettavaisia asioita tuli ilmi näytelmästä erilaisin, huvittavinkin tavoin.

"Näytelmä oli hyvä siinä oli paljon hauskoja ja opettavaisia kohtia."

"Musta näytelmä oli hauska ja se sisälsi paljon tietoa, tiedot tuli ilmi hauskoissa kohdissa joten ei ollut tylsää missään kohdassa."

Vajaasta puolesta esseistä löytyi **päihteet hyväksyvä ilmaisu**. Tämä tuli ilmi maininnoista, että alkoholi on hyvä juhlissa, saunajuomana ja kohtuudella käytettynä. Joku nuorista uskoi, että kaikki tulevat varmasti alkoholia juomaan.

”Ajattelen itse alkoholista että sitä saa juoda, mutta ei saa juoda itseään humalaan.”

” Tietenkin alkoholia voi esim. saunajuomana juoda mutta ei sitä kannata litra kaupalla litkiä.”

8 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

8.1 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksen eettisyys on huomioitava erityisesti tieteenaloilla, joissa tutkimuksen kohteena on ihminen. Olemassa olevia, kestävät tutkimustavat määritteleviä normeja tulee noudattaa. Näissä painotus on tutkittavien oikeuksissa ja hyvässä kohtelussa. Vuonna 1991 perustetun tutkimuseettisen neuvottelukunnan toimesta on laadittu hyvän tieteellisen tutkimuksen ohjeet, joka on tärkein suomalainen ohjeistus tutkimusetiikkaan. (Leino-Kilpi 2008, 362.) Tutkimuksen tulee olla tehty hyvän tieteellisen käytännön mukaan, jotta sen voidaan katsoa olevan eettisesti kestävä ja tulosten luotettavia. Ohjeet on laadittu lain pohjalta ja toimivat itsesääätelyperiaatteella. Keskeisimpiä eettisiä periaatteita ovat pyrkimys rehellisyyteen ja huolellisuuteen tulosten hankinnassa sekä tarkastelussa, vastuullisuus ja avoimuus aineiston keruussa ja tulosten julkistamisessa, sekä toisten tutkijoiden töiden kunnioittaminen. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2014.)

Tutkimuksen tekemiseksi tehtiin toimeksiantosopimus (liite 2) ja saatiin tutkimuslupa (liite 4). Kyselylomake laadittiin tutkimuskohteena olevien ikä ja kehitystaso huomioiden niin, ettei kysymysten asettelua voitu katsoa loukkaavaksi tai liian intiimiksi. Tutkimustuloksia käsiteltiin luottamuksellisesti tutkimuksen joka vaiheessa ja materiaalista huolehdittiin niin, että kyselylomakkeita ei luovutettu ulkopuolisille. Kyselylomakkeiden paperiversiot hävitettiin asianmukaisesti kun aineisto oli saatettu sähköiseen muotoon. Tutkimuksen eteneminen ja käytetyt tutkimusmenetelmät on kuvattu mahdollisimman tarkkaan luvussa 5, jotta etenemisestä saadaan selkeä kuva ja tutkimusasetelma olisi toistettavissa mahdollisimman samankaltaisena. Tulokset pyrittiin esittämään selkeästi ja rehellisesti, sekä sanallisesti että kuvioiden ja taulukoiden muodossa. Selkeyden lisäämiseksi työhön liitettiin taulukko keskeisimmistä käytetyistä tutkimuksista (liite 1).

Tutkimuseettisesti katsottuna lapsi tai nuori on vajaavaltainen ja tutkimukseen osallistumiseen vaaditaan pääsääntöisesti huoltajan suostumus. Alaikäisiä suojellaan, koska heidän katsotaan olevan haavoittuvia ja suojattomia, mikä osaltaan monimutkaistaa tutkimuksen tekemistä. Lapsen on mahdollista päättää osallisuudesta tutkimukseen kypsyytensä mukaan. Osallistumisen tulee olla vapaaehtoista, jolloin lapsi tai nuori pystyy kieltäytymään osallistumisesta, vaikka vanhempi tähän suostuisi. (Langström ym. 2010, 68-69.)

Vuonna 2003 laaditussa kansainvälisessä kirjallisuuskatsauksessa kartoitettiin seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneiden nuorten tutkimisen eettisiä ongelmia. Ongelmakohtiksi esiin nousivat yksilön edun suojelu ja suostumuksen antaminen. Nuoriso- ja lapsitutkimuksissa tulee toteuttaa samaa hyvää käytäntöä kuin aikuisten tutkimuksissa. Ennen suostumusta tulee saada riittävästi informaatiota tutkimuksen taustoista, keinoista ja sen vaikutuksista tutkittavaan. Lapsen etua tulee varjella, hyvinvoinnista huolehtia ja yksityisyyttä kunnioittaa. Tutkimuksesta tulee voida kieltäytyä missä vaiheessa tahansa ja tiedottaa mahdollisista yllätyksistä tutkimuksen kulussa. (Helweg-Larsen ym. 2003, 1878-1881.) Lomakkeen täyttäminen katsottiin tietoiseksi suostumukseksi, vaikka vastaajat olivat alaikäisiä. Kysymyksiä ei katsottu erityisen arkaluontoisiksi tai yksityisyyttä loukkaaviksi, eikä vastaajia voinut taustakysymysten perusteella yksilöidä. Tutkittavia ei painostettu vastaamaan lomakkeen kysymyksiin ja lomake oli mahdollista palauttaa myös tyhjänä, joka katsottiin tutkimuksesta kieltäytymiseksi. Tutkimuksen voidaan katsoa lisäävän nuorten hyvinvointia edistämällä ehkäisevän päihdetyön menetelmien kehittämistä. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää vastaajien ja heidän ikätovereidensa hyväksi, jolloin saavutettu hyöty arvioidaan tässä tutkimuksessa tutkittaville aiheutunutta vaivaa suuremmaksi.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimus on inhimillistä, arvoperustaista toimintaa (Leino-Kilpi & Välimäki 2008, 361). Tutkimuksessa pyritään luotettavuuteen välttämällä virheitä, mutta käytännössä tulosten luotettavuus vaihtelee eri tekijöistä johtuen (Hirsijärvi 2007, 226). Tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata **validiteetin** ja

reliabiliteetin avulla. Tutkimuksen pätevydestä käytetään termiä validius, jonka kautta arvioidaan tutkimuksen tai mittarin kykyä antaa tuloksia juuri halutusta asiasta. Tutkimustulosten reliabiliudella tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta. Toistettavuus tarkoittaa **mittarin** eli tässä yhteydessä väittämien kykyä antaa samankaltaisia tuloksia myöhemmin toistettaessa. (Hirsijärvi ym. 2007, 226-227.)

Mittarilla tulee mitata oikeaa asiaa, oikeasta kohteesta ja oikealla tavalla. Täysin luotettavaan mittariin ei vaikuta olosuhteiden muutokset. (KvantiMOT 2014.) Kyselytutkimuksessa mittarissa esiintyvä virhe voi olla kysymyksenasettelussa, jolloin vastaukset eivät välttämättä vastaa tutkimusongelmaan. Tällöin tuloksia tulee käsitellä alkuperäistä tutkimusongelmaa muunnellen, jotta tulokset ovat edelleen päteviä. Tulosten luotettavuutta lisää kyselylomakkeen monimuotoisuus. (Hirsijärvi ym. 2007, 226-228.) Työssä käytetty kyselylomake on ollut lähes vastaavanlaisena käytössä aiempina vuonna (Salmi & Uotila 2013), jolloin voidaan ajatella, että mittarin luotettavuutta on testattu. Kyselylomaketta muutettiin vastaamaan tässä työssä asetettuihin tutkimusongelmiin. Luotettavuuden lisäämiseksi lomake sisälsi sekä suljettuja että avoimia kysymyksiä ja ne pyrittiin laatimaan nuorten näkökulmasta. Kysymystenasettelusta pyydettiin mielipiteitä MIMO-hankkeen edustajalta sekä ulkopuolisilta arvioijilta lomakkeen toimivuuden testaamiseksi. Ulkoasu todettiin selkeäksi ja kysymykset ymmärrettiin toivotulla tavalla. Erityisesti avointen kysymysten muotoiluun kiinnitettiin huomiota, jotta vastaukset olisivat monipuolisia ja tutkimuksen kannalta oleellisia.

Lomakkeet jaettiin koululuokille täytettäväksi anonymisti, jolloin jokaisella ”Saa olla selvänä!”-tapahtumaan osallistuneella oppilaalla katsottiin olevan yhtäläinen mahdollisuus tutkimukseen osallistumiseen. Kyselylomake oli pääsääntöisesti täytetty huolellisesti ja kaikkiin lomakkeen kysymyksiin vastattiin asiaan kuuluvalla tavalla, ohjeiden mukaan. Avoimiin kysymyksiin oli vastattu yleensä useammalla kuin yhdellä sanalla, joka tuki pyrkimystä vastausten monipuolisuuteen. Kysymykset oli myös ymmärretty oikein, joka ilmeni

vastausten asiasisällöistä. Kysymysten muotoilu oli melko onnistunut, koska vastaukset olivat monipuolisia ja selkeitä.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden lisäämiseksi tulee tulosten taustat selittää mahdollisimman tarkkaan (Hirsijärvi ym. 2007, 227-228). Vastauksia käsiteltiin luottamuksellisesti tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Lisäksi tuloksien käsittelyn vaiheita analysoitiin ja selostettiin. Rehellisyyteen ja huolellisuuteen pyrittiin järjestelmällisellä toiminnalla, sekä kertomalla tarkkaan eri työvaiheet.

Aineiston analyysin perusteena tulee käyttää koko aineistoa (Hirsijärvi 2007, 244). Tilastollisessa analyysissä kyselyjen puuttuva tieto jakautuu kahteen päätyyppiin, vastaaja- ja vastauskatoon. Vastaajakato syntyy, kun otokseen valitut henkilöt eivät osallistu lainkaan tutkimukseen, tai vastaajia on vain vähän. Vastauskato muodostuu puolestaan vastaamatta jättämisestä joihinkin kysymyksiin tai puuttuvaksi tiedoksi koodattavien vastausten antamisesta (Alastalo-Borg 2010.) Vastausprosentti oli tässä tutkimuksessa 100%. Otos oli laaja, eikä tämän vuoksi koulusta poissa olevien oppilaiden katsottu vaikuttavan luotettavuuteen, eikä heitä huomioitu vastaajamäärässä. Satunnaisilta nuorilta puuttui selkeä mielipide osaan kysymyksistä ja niihin vastattiin sivuten annettuja ohjeita. Eniten näitä tulkinnanvaraisia vastauksia havaittiin monivalintakysymyksissä, joissa oli ympyröity useampi vaihtoehto. Tällöin vastaukset katsottiin tutkimuksen kannalta merkityksettömiksi. Myös avointen kysymysten tulkinnanvaraiset vastaukset jätettiin analysoinnin ulkopuolelle. Vaikka osassa vastauksista ilmeni epäselvyyttä, ei tämän voida katsoa vaikuttaneen merkittävästi tutkimuksen luotettavuuteen vastaajamäärän ollessa suuri.

Otantatutkimuksessa oleellista on kattavan perusjoukon määrittely ja otannon toteutuksen suunnittelu. Perusjoukko on se ihmisjoukko, jota koskemaan tulokset voidaan yleistää. Otos on kattava osa perusjoukkoa, jota tarkastellaan (Holopainen 2002, 28.) Tässä työssä tulokset voidaan yleistää koskemaan kaikkia Salon 7.luokkalaisia, koska tutkimuksen piirissä on kolme kaupungin viidestä yläasteesta. Otos 303 oppilasta on kattava, mikä kattaa hyvin koko perusjoukon ja paikkaa mahdollista satunnaisten oppilaiden katoa.

Tutkimuksen kirjallista tuotosta kutsutaan tutkimusselosteeksi tai –raportiksi. Tällä tavalla työ julkaistaan tiedeyhteisön arvioitavaksi tieteellisen julkaisun perusrakenteen mukaan laadittuna. Koko työ on näin jaoteltu kolmeen osaan, alku-, runko- ja loppuosaan. Jokainen osio sisältää määritellyt asiat, jolloin tottuneen lukijan on helppo löytää hakemansa asiat. (Hirsijärvi 2007, 244.) Tutkimusselosteen laatiminen vaatii tieteellisen kirjoittamisen hallintaa ja hyvää äidinkieltä, sekä perehtyneisyyttä tutkimusaiheeseen. Lukijan tulee voida luottaa tutkimuksen tekijään. Opinnäytetyössä pitää selvittää aiemmat teoriat ja tutkimuksen vaiheet riittävän tarkasti. (Hirsijärvi 2007, 231-235.)

Opinnäytetyöraportti oli laadittu Turun ammattikorkeakoulun kirjallisten ohjeiden mukaan ja työ noudattaa tutkimusselosteen perusrakennetta. Koko aineisto käytiin analysointivaiheessa systemaattisesti läpi; monivalintakysymysten osalta syöttämällä aineisto tilasto-ohjelmaan ja avointen kysymysten laadullisella sisällönanalyysillä. Kaikkien avointen kysymysten osalta noudatettiin samaa analyysimenetelmää, joka tukee tulosten yhtenäisyyttä. Ilmaisista poimittiin kaikki oleelliset ilmaisut, joita saattoi olla yhdessä vastauksessa useampia. Avoimista kysymyksistä poimittiin tutkimusraporttiin suoria lainauksia rikastuttamaan tekstiä ja havainnollistamaan nuorten vastauksia. Tulosten virhemahdollisuutta vähentää tutkimuksen tekijöiden lukumäärä ja vertaisarviointi, sekä työn tarkistuttaminen useasti kokeneilla ohjaajilla. Tulosten käsittelyssä ja tulkinnassa on kuitenkin tekijöiden kokemattomuudesta johtuva virhemahdollisuus. Luotettavuutta heikentää myös aiempi vähäinen perehtyneisyys aihealueeseen, mutta työn aikana aiheeseen on tutustuttu syvällisesti ja haettu monipuolisesti tietoa kansallisista ja kansainvälisistä lähteistä.

Tulokset annetaan arvioitavaksi julkaisemalla ne. Avoimuus ehkäisee virheitä, joita saattavat aiheuttaa tutkijan omat olettamukset, tietoinen väärennös tai plagiointi. Plagioinniksi katsotaan lähteiden merkitsemättä jättäminen, kun oman työn tueksi käytetään aiemmin julkaistua tekstiä. (Leino-Kilpi ym. 2008, 369-370). Tässä työssä lähteet ja lähdeviitteet on merkitty Turun ammattikorkeakoulun kirjoitusohjeiden mukaisesti. Lähteitä on käytetty tiedon

pohjana, mutta teksti on kirjoitettu omana. Tutkimusta on tehty neutraalisti ilman, että omat tunteet tai olettamukset olisivat vaikuttaneet lopputulokseen. Työ toimitetaan painettuna Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteen kirjastoon ja julkaistaan sähköisessä verkkotietokannassa keväällä 2014.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää MIMO:n ”Saa olla selvänä!” - projektissa toteutetun päihdevalistusnäytelmän vaikuttavuutta 7.luokkalaisten ajatuksiin päihteistä sekä suhtautumista alkoholinkäyttöön. Tavoitteena on tuottaa tietoa draamapohjaisen valistusmenetelmän toimivuudesta nuorille suunnatun valistuksen kehittämiseksi. Näytelmä koettiin yleisesti hyväksi ja mielekkääksi valistuskeinoksi nuorten keskuudessa. Valistus oli hyödyllistä ja tavoitti kohderyhmän, koska sen kautta saatiin kaivattua tietoa päihteistä. Kaksi kolmasosa nuorista sai paljon tai erittäin paljon tietoa päihteiden haitoista ja riskeistä näytelmän välityksellä. Vain muutama nuori ei kokenut saaneensa ollenkaan hyödyllistä tietoa päihteistä. Nuorista vain noin kuudesosalla oli alkoholikokeiluja, joten näytelmän ajoitus toimi hyvin ennaltaehkäisyn kannalta. Näytelmää ei myöskään koettu kovin ajankohtaiseksi, mikä osaltaan viittaa päihteiden olevan vielä melko vieraita nuorille. Nuorten asenne on vielä melko päihdekielteinen, koska merkittävä osa nuorista aikoo aloittaa alkoholinkäytön vasta täysi-ikäisenä. Hyvin samansuuntaisia tuloksia olivat saaneet Salmi ja Uotila (2013) vastaavanlaisessa kyselyssä salolaisille 7.luokkalaisille.

Näytelmä koettiin hyvin positiiviseksi tavaksi tuoda esiin päihteiden haittoja. Vain yksittäisissä vastauksissa esiintyi selkeää kielteistä asennetta valistusta kohtaan. Dramaattisuus ja realismi saivat nuoret pohtimaan tilanteita omakohtaisesti, jolloin kokemuksellisuus tuki tiedon omaksumista. Realistiset tapahtumat tarjosivat nuorille mahdollisuuden nähdä itsensä kyseisessä tilanteessa. ja kohtausten kautta he saivat työkaluja tosielämän tilanteisiin. Monissa vastauksissa tuli ilmi näytelmän todenmukaisuus ja tapahtumien yhteys nuorten omaan elämään. Myös henkilöhahmoin samaistuttiin, jolloin näiden käytös voidaan kokea esimerkkinä. Nuorille suunnatut henkilöhahmot toimivat varsin suurella roolilla, sillä nuoret ihailevat usein itseään hieman vanhempia (Rantanen 2007, 53). Valistusnäytelmän uskottavuutta lisää se, että näyttelijät olivat suhteellisen nuoria ja näin ollen saattoivat käyttää malleina omia kokemuksiaan. Soikkelin ym. (2011) mukaan valistuksen antajan ja –kohteen tulisi olla tiiviissä vuorovaikutussuhteessa keskenään, minkä

draamapohjainen menetelmä mahdollistaa. Myös Pirskaisen (2007) varhaisen puuttumisen mallissa hyödynnetään vuorovaikutuksellista ja keskustelevaa toimintatapaa.

Moni nuori kuvaili, ettei ymmärtänyt päihteiden olemassa oloa ja merkitystä lainkaan. Tämän tutkimuksen tuloksia tukee Euroopalaisen koululaistutkimuksen tulokset, joiden mukaan raittiiden nuorten osuus on kasvanut vuodesta 1999 lähtien. Vuonna 2011 kyselyyn osallistuneista nuorista alle puolet oli juonut viimeisen kuukauden aikana kun ennen vuosituuhannen vaihdetta vastaava luku oli 60%. (Raitasalo ym. 2013, 16.) Myös nuorten terveystapatutkimuksen mukaan raittius nuorten keskuudessa on lisääntynyt. Vielä 12-vuotiailla juominen on harvinaista (Kinnunen ym. 2013, 37-38). Päihteiden haittoja ja riskejä tulisi tuoda esiin nuorille jo varhaisemmassa vaiheessa, koska tässä tutkimuksessa tuli ilmi, että tietoa oli kaivattu. Osalla nuorista oli jo ollut päihdekokeiluja, vaikka näytelmän tarkoitus on ennaltaehkäistä tai myöhentää näitä kokeiluja Varhaisemmassa vaiheessa toteutetulla valistuksella olisi mahdollista puuttua ensimmäisiin päihdekokeiluihin tai siirtää niitä myöhempään vaiheeseen. Kuten ovat todenneet myös Spoth ym. (2009), voi varhain suunnatulla vaikuttaa myöhempään päihdekäyttämiseen. Päihdevalistusta olisi näiden tietojen valossa syytä harkita suunnattavaksi alakoulun viimeisille luokille.

Koska 7.luokkalaisten omat kokemuksen päihteistä ovat vielä vähäisiä, puhuivat monet nuoret vastauksissaan kotona tapahtuvasta ”kohtuukäytöstä”. Alkoholin hillitty käyttö esimerkiksi muutaman saunaoluen tai viinilasillisen muodossa oli nuorten mielestä hyväksyttävää. Rantasen (2007) mukaan vanhempien opastuksella ja kotoa omaksutuilla käyttäytymismalleilla on suuri merkitys nuorten päihdekäyttämiseen. Myös Soikkelin (2011, 16) mukaan kasvatuksella on suuri merkitys tapojen omaksumisessa. Käytännössä voisi olla mahdollista vahvistaa vanhemman roolia päihdekasvatuksessa kouluissa toteutettavan valistuksen rinnalla. Koulun vanhempainiltojen yhteydessä olisi mahdollista antaa päihdekasvatukseen liittyvää informaatiota ja järjestää juuri vanhemmille suunnattuja ”päihdekasvatustapaamisia”, joissa ammattilaisen

johdolla tarkasteltaisiin nuorten päihdekäyttäytymistä ja siihen vaikuttamista. Koulun ja vanhempien yhteistyö olisi hyvä keino lisätä vanhempien tietoisuutta nuorten liikkeistä. Yhteistyön lisäämisellä olisi mahdollista edistää nuorten hyvinvointia kokonaisvaltaisesti, koska tämä todennäköisesti madaltaa kynnystä yhteydenottoihin koulun ja kodin välillä ongelmatapauksissa. Näin mahdollistetaan nopeampi ongelmatilanteiden ratkominen ja niihin puuttuminen.

Avoin, keskusteleva ilmapiiri luo mahdollisuuden syvemmälle ajattelulle ja näin vaikuttavammalle valistukselle. Jorosen (2008) mukaan terveyttä koskeva tieto lisääntyy nuorilla merkittävästi teatteripohjaisen menetelmän ja sitä seuraavan avoimen keskustelun ansiosta. Tapahtumaan liittyi aiheen yleistä käsittelyä terveydenhoitajien tietoiskujen muodossa, mutta nuoret kokivat itse näytelmän niin merkittäväksi, että koko tapahtumaa voisi kehittää dialogisempaan suuntaan. Ollilan (2008) mukaan kouluissa toteutetut hankkeet ja projektit ovat olleet tehokkaimpia keinoja ehkäistä nuorten tupakointia. Myös Rantanen (2007) on havainnut nuorten osallistamisen olevan tärkeää.

Näyttelijät käyttivät tilaa hyödykseen esiintyessään ja toivat näin tapahtumat myös nuorten keskelle, mikä lisää osallisuuden tuntua ja realistisuutta. Näytelmän olisi kuitenkin voinut toteuttaa niin, että nuoret pääsevät itse pohtimaan sisältöä ja juonen kulkua. Loppuratkaisun voisi tällaisessa näytelmässä järjestää niin, että nuoret pääsevät itse suunnittelemaan parasta ratkaisua. Tätä kautta voitaisiin hyödyntää myös teatterin mahdollisuudet sosiaalisuuden tukemisessa, koska juonen kulun suunnittelu ja näyttelemineen vaativat nuorilta yhteistyötä. Ammattitaitoisten ohjaajien avulla myös hiljaisemmat ja ujommat nuoret voisivat osallistua näytelmään ja saisivat näin positiivista kokemusta sosiaalisista tilanteista ja valistusnäytelmän hyödyt laajenisivat sosiaalikasvatukseen. Tämänkaltainen toteutus vaatisi kuitenkin huomattavasti enemmän resursseja näytelmän suunnitteluun ja toteutukseen, mutta olisi palkitsevaa.

Osa nuorista koki näytelmän tapahtumat tai tietyt henkilöhahmot hieman pelottaviksi ja tilanteet liiankin kärjistetyiksi. Esimerkiksi kannabis sai näytelmän painotukseen nähden huomattavan paljon huomiota vastauksissa. Toisaalta

nämä pelottavatkin asiat takasivat asian mieleenpainumisen ja toisaalta saattoivat viedä huomiota oleelliselta sisällöltä. Soikkelin (2011) mukaan päihdevalistuksen tehostaminen pelottelulla ei ole tehokasta, eikä myöskään eettisesti hyväksyttävää. Pelottelu saattoi olla tahatonta tai siihen pyrittiin. Sekä laillisten, että laittomien päihteiden käsittely lisää valistuksen tehokkuutta (Soikkeli 2011, 39). Toisaalta ikäryhmä oli haasteellinen, koska nuoret kehittyvät hyvin yksilölliseen tahtiin ja eri asiat tuntuvat pelottavilta sen mukaan minkälaisia kokemuksia heillä on taustalla.

Valistusta toteutetaan ehkäisevän päihdetyön nimissä, koska päihteiden käytön aloittamisen lykkääntymisellä on kansantaloudellista hyötyä. Terveys 2015-ohjelman tavoitteena on saattaa nuorten tupakoinnin yleisyys 15% tasolle. Haittoja ilmenee välittömästi päihteiden käytön yhteydessä ja pidemmällä aikavälillä. Pirskaisen (2007) päihdemittarin mukaan päihteitä käyttäneistä nuorista jopa viidennekselle aiheutui ohimeneviä haittoja päihteiden käytöstä. Valistuksen tehokkuutta on haasteellista mitata (Soikkeli 2011, 15).

”Saa olla selvänä!”- tapahtuma tavoitti ainoastaan 7.luokkalaiset nuoret, joiden päihdekokeilut olivat vielä vähäisiä. Päihdekokeiluja tapahtuu eniten 14-16 ikävuoden välillä (Pirskainen 2007). Kokeilut lisääntyvät iän myötä, joten olisi hedelmällistä osoittaa valistusnäytelmä eri ikäryhmille ja havainnoida eroja suhtautumisessa päihteisiin. Tällä voidaan pyrkiä oikeanlaiseen valistukseen ja sen oikeaan ajoitukseen. Jotta taidelähtöisten päihdevalistusmenetelmien vaikuttavuudesta saataisiin lisätietoa, olisi jatkotutkimukset hyödyllisiä. Jatkossa voisi tutkia taidelähtöisen valistuksen vaikuttavuutta nuoriin verrattuna johonkin muuhun päihdevalistusmenetelmään. Vertailukohteena voisi olla entisen päihteidenkäyttäjän tarjoama tieto verrattuna taidelähtöiseen lähestymistapaan. Menetelmien vertailussa olisi tärkeää kartoittaa nuorten asenteita ja yhtenäisillä mittareilla kartoittaa saadun tiedon määrää. Tarkalla vertailevalla tutkimuksella olisi mahdollista kartoittaa mikä eri valistusmenetelmissä toimii. Jatkossa olisi mahdollista yhdistellä eri menetelmien parhaimpia puolia ja taata näin laadukkain mahdollinen päihdevalistus.

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä draamapohjaisen päihdevalistuksen olevan tehokasta ja vaikuttavaa 7.luokkalaisille. Näytelmää voisi kehittää vielä muiden päihteiden kuin alkoholin osalta. Valistusta voisi suunnata jo alakouluun, jolloin voidaan vaikuttaa varhaisiin kokeiluihin ja näin myöhempiin päihdehaittoihin. Näytelmä osoittautui hyväksi tavaksi tuoda 7. luokkalaisille esiin päihteiden haittoja. Suhtautuminen näytelmään oli innokasta ja nuoret kiinnostuivat näytelmän käsittelemästä aiheesta. Opinnäytetyötä voidaan hyödyntää osana ehkäisevää päihdetyötä, joka on suunnattu ylä- ja alakouluikäisille nuorille. Työstä on mahdollista poimia ajatuksia päihdevalistuksen tehokkuuden lisäämiseksi ja sitä on mahdollista hyödyntää tulevissa nuorten päihdevalistusta koskevissa tutkimuksissa. Työstä voi hyötyä myös valistuksen tehokkuutta koskevien mittareiden tekijät jolloin työstä voidaan poimia näkökulmia nuorten lähestymiseen.

LÄHTEET

Aalto-Setälä, T.; Marttunen, M. & Pelkonen, M. 2003. Nuorten päihdehäiriöiden varhaistunnistaminen. Tietoa nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Tutkimus. Kansanterveyslaitos, Mielenterveyden ja alkoholitutkimuksen osasto. HUS/HYKS. Peijaksen sairaala. Psykiatrian tulosityksikkö. Nuorisopsykiatrian vastuualue. Viitattu 6.3.2014.

http://www.socialkompetens.fi/ep/tiedostot/nuorten_paihdehairioiden_varhaistunnistaminen_arvo.pdf.

Aarninsalo, P. 2013. Nuorten päihdeongelmat. Lääkärin käsikirja. Duodecim. Viitattu 25.2.2014.

http://www.terveysportti.fi/dtk/ltk/koti?p_artikkeli=ykt00833&p_haku=huumeriippuvuus.

Aho, T.; Salaspuro, M. & Savolainen, A. 2006. Huumeongelmaisen hoito. Lääkärin käsikirja. Duodecim. Viitattu 31.3.2014.

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=khp00056&p_haku=kannabis.

Alastalo, M. & Borg, S. 2010. Numerolukutaito: Tutkimuksen analyysivaihe. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Tampereen yliopisto. Viitattu 21.03.2014. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/numerolukutaito/analyysi.html>.

Alkoholilaki 4.1.2001/1.

Babor, T. 2010. Alcohol: No Ordinary Commodity – a summary of the second edition. 105/2010. 769-776.

Boal, A. 2004. Theatre of the oppressed. Rio de Janeiro. <http://www.theatreoftheoppressed.org/en/index.php?nodeID=23>.

Fredland, N. 2010. Nurturing Healthy Relationships Through a Community-Based Interactive Theater Program. Journal of Community Health Nursing, Vol. 27. 107–118.

Fröjd, S.; Kaltiala-Heino, R.; Ranta, K.; Von der Pahlen, B. & Marttunen, M. 2009. Nuorten ahdistuneisuus ja päihteiden käyttö. Tietoa vanhemmille ja nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Jyväskylä.

Heikell, M. 2012. Draamakasvatus ihmisen identiteetin rakentajana. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden Pro Gradu-tutkielma. Viitattu 25.09.2013 <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu06553.pdf>.

Heikkilä, T.; Paloheimo, L. & Taipale, I. 2000. Mieli ja taide. Mielenterveyden keskusliitto Ry.

Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS). 2014. Psykiatrian tulosityksikkö. Nuorten mielenterveystalo. Internetpalvelu 24/7. Viitattu 18.2.2014. <https://nuoret.mielenterveystalo.fi/nuoriso/etusivu/>

Helweg-Larsen, K. & Bøving-Larsen, H. 2003. Ethical issues in youth surveys: Potentials for conducting a national questionnaire study on adolescent schoolchildren's sexual experiences with adults. American journal of public health. 11/2003. 1878-1882.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Tammi.

Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2002. Tilastolliset menetelmät. WSOY. 39.

Irti huumeista Ry; Keskusrikospoliisi; Opetushallitus; Suomen vakuutusyhtiöiden Keskusliitto. 2001. Suomi ja huumeet. Tietopaketti huumeista. Stakes. Kirjapaino Westpoint.

Joronen, K.; Rankin, S. & Åstedt-Kurki, P. 2008. School-based drama interventions in health promotion for children & adolescents: Systematic review. Journal of advanced nursing. Vol. 63, No: 2/2008. 116-131.

Kinnunen, J.; Lindfors, P.; Pere, L.; Ollila, H.; Samposalo, H. & Rimpelä, A. 2013. Nuorten terveystapatutkimus. Nuorten tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977-2013. 2013. Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 22.2.2013. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=6511574&name=DLFE-26851.pdf.

Kuoppasalmi, K.; Heinälä, P. & Lönnqvist, J. 2011. Kannabikseen liittyvät häiriöt. Duodecim. Viitattu 24.2.2014. http://www.terveysportti.fi/dtk/oppi/koti?p_artikkeli=psy00155&p_haku=Kannabi_sriippuvuus.

Kuukasjärvi, A.; Linnosuo, O. & Sutinen, J. 2011. Taidetyöskentely arjen näyttämöillä. Teoriaa, menetelmiä, sovelluksia. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 53.

Kylmänen, P. 2005. Kun kaikki muutkin... Nuorten ehkäisevä päihdetyö. Tammi.

Känkänen, P. 2013. Taidelähtöiset menetelmät lastensuojelussa.-kohti tilaa ja kokemuksia. 74-84. THL.

Lagström, H.; Pösö, T.; Rutanen, N. & Vehkalahti, K. (toim.). 2010. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 101.

Lappalainen-Lehto, R.; Romu, M-L. & Taskinen, M. 2007. Haasteena päihteet, ammatillisen päihdetyön perusteita. WSOY.

Leino-Kilpi, H & Välimäki, M. 2008. Etiikka hoitotyössä. WSOY 2010.

Lääkäriseura Duodecim. 2010. Nuorten hyvin- ja pahointivointi. Konsensuslausuma. Viitattu 21.4.2014. <http://www.duodecim.fi/kotisivut/docs/f1287864842/konsensuslausuma090210.pdf>.

Nuorisolaki 27.1.2006/72.

Nuorisotyön tallentamiskeskus Nuoperi. 2014. Sanastoa. Nuori/Nuoruus. <http://www.nuoperi.fi/sanasto2>. Viitattu 11.2.2014.

Nurmenniemi, J. 2010. Raportti lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka-verkkokyselystä. Nuorisotutkimusseura verkkojulkaisuja 33. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/etiikkaraportti.pdf>.

Ollila, H.; Broms, U.; Laatikainen, T. & Patja, K. 2008. Nuoret ja tupakoinnin lopettaminen. Tutkimuksesta käytännön tukeen. Kansanterveyslaitoksen julkaisuja. Viitattu 22.2.2014.

[http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/78206/2008b37.pdf?sequence=1.](http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/78206/2008b37.pdf?sequence=1)

Pirskainen, M. 2007. Nuorten päihteettömyyden edistäminen. Varhaisen puuttumisen malli koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Väitöskirja. Kuopion yliopisto. Viitattu 24.09.2013. [http://wanda.uef.fi/ukuvaitokset/vaitokset/2007/isbn978-951-27-0379-1.pdf.](http://wanda.uef.fi/ukuvaitokset/vaitokset/2007/isbn978-951-27-0379-1.pdf)

Poikolainen, K. 2013. Alkoholihumala ja muita alkoholin välittömiä vaikutuksia. Lääkärikirja Duodecim. Viitattu. 31.3.2014.

[http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01084&p_haku=alkoholi.](http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01084&p_haku=alkoholi)

Raitasalo, K.; Huhtanen, P.; Miekkanen, M. & Ahlström, S. 2012. Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995-2011. ESPAD-tutkimuksen tulokset. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Raportti 59/2012.

[http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90828/URN ISBN 978-952-245-735-6.pdf?sequence=1.](http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90828/URN_ISBN_978-952-245-735-6.pdf?sequence=1)

Salmi, J. & Uotila, E. 2013. Ehkäisevää päihdetyötä nuorille – Esittävä taide alkoholivalistuksen keinona. Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu.

Hoitotyön koulutusohjelma, terveydenhoitotyö. Viitattu 18.2.2014.

[http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56493/Salmi Johanna Uotila Essi.pdf?sequence=1.](http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56493/Salmi_Johanna_Uotila_Essi.pdf?sequence=1)

Salon kaupunki. 2014. Kasvatus ja koulutus. Viitattu 12.4.2014.

[http://www.salo.fi/kasvatusjakoulutus/perusopetus/ylakoulut/.](http://www.salo.fi/kasvatusjakoulutus/perusopetus/ylakoulut/)

Samposalo, Hanna. 2013. Juomatapojen yhteys alkoholihaittoihin ja riskikäyttäytymiseen 14-16-vuotiailla nuorilla. Akateeminen väitöskirja.

Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö. Viitattu 23.2.2014.

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68106/978-951-44-9091-0.pdf?sequence=1>.

Skarppi-vertaisvalistusohjelma. 2011. Historia ja toiminta-ajatus. Viitattu 23.2.2014 <http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Osallistu+ja+vaikuta/Avara+-+Nuorten+osallisuuskeskus/Skarppi+vertaisvalistusohjelma/Historia+ja+toiminta-ajatus+skarppi>.

Soikkeli, M. ; Salasuo, M.; Puuronen, A. & Piispa, M. 2011. Se toimii sittenkin-kuinka päihdevalistuksesta saa selvää. Nuorisotutkimusseura Ry. Julkaisuja 116. Viitattu 22.2.2012 <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/a2456786-95d8-446f-a767-8171af97956f>.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2013. Nuorten tupakointi ja alkoholin käyttö ovat vähentyneet, sähkösavukkeet kiinnostavat. Tiedote 126/2013. Viitattu 15.10.2013. <http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/-/view/1859318>.

Spoth, R.; Greenberg, M. & Turrish, R. 2009. Overview of Preventive Interventions Addressing Underage Drinking: State of the Evidence and Steps Toward Public Health Impact. Alcohol Research & Health. Vol 32, No. 1 ; 2009. 53-66.

Tilastokeskus. 2013. Verkko-oppimateriaali. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen erot. Viitattu 24.12.2014. <http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/01/07/>.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2014. Alkoholiohjelma. http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/ohjelmat/alkoholiohjelma/aineistot_ja_julkaisut.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2013. Alkoholijuomien kulutus 2012. Viitattu 17.2.2014. http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/aiheittain/paihteet_ja_riippuvuudet/alkoholi/alkoholijuomien_kulutus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2010. Nuorten kannabiskokeilut yleistyneet. Tiedote. Viitattu 19.2.2014.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tiedote?id=22924.

Tonteri, A.; Krappe, J.; Leino, I; Parkkinen, T.; Pyörre, S. & Susi, M. 2013. MOVING ON! Encounters and Experiences in Arts - Working Multiprofessionally with the Youth. Turun AMK. Reports 175.

Tupakkalaki. 13.8.1976/693.

Turun Ammattikorkeakoulu. 2013. Mimo-hanke. Viitattu 22.11. 2013.
<http://mimo.ee/fi>.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2014. Hyvä tieteellinen käytäntö.
<http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto> Viitattu 5.3.2014.

Varis, T & Virtanen, S. 2013. Alkoholijuomien kulutus 2012. Tilastoraportti Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Tekijä(t) vuosi, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Otos	Käytetty menetelmä	Keskeiset tulokset
Fredland, 2010. Yhdysvallat	Teatteripohjaisen menetelmän vaikuttavuuden kartoittaminen 7. luokkalaisten terveystieteiden tutkimuksessa.	Yhdysvaltalaisia seitsemäsluokkalaista (n=114)	Draamapohjainen terveystieteiden tutkimus.	Teatteripohjainen terveystieteiden tutkimus on positiivinen keino tiedon lisäämiseen. Nuoret kokivat sen vaikuttavan myös luokkatovereihin.
Hippi, 2007. Suomi	Selvittää miten STM:n ja RAY:n rahoittama päihdevalistus on muuttunut kymmenen vuoden aikana.	Tutkimusaineistona ovat Sosiaali- ja terveystieteiden ja Rahaautomaattien tutkimuskeskusten rahoittamat päihdevalistusprojektit vuosilta 1992, 1995, 1998 ja 2001.	Laadullinen sisällönanalyysi.	RAY merkittävämpi rahoittaja. Painopiste yhä enemmän nuorissa, huumeiden osuus valistuksessa suurin, tavoitteena tiedotus ja ennaltaehkäisy.
Helweg-Larsen & Bøving-Larsen, 2003. Tanska	Arvioida eettisiä ongelmakohtia seksuaalisesti hyväksikäytettyjen lasten tutkimisessa.	Kansainvälisiä tutkimuksia, joissa nostetaan esiin lapsitutkimusten eettisiä kysymyksiä. Tanskalaisen viranomaisen mielipiteitä.	Kansainvälinen kirjallisuuskatsaus.	Yläasteikäisen nuoren antama suostumus on riittävä kun taustatiedot on saatettu tietoon.
Joronen, K. Rankin & Åstedt-Kurki, 2008. Suomi	Draamapohjaisten menetelmien vaikutus kouluikäisten lasten ja nuorten terveystieteiden tutkimuksessa.	Kansainvälisiä tutkimuksia draamapohjaisten menetelmien käytöstä kouluikäisten terveystieteiden tutkimuksessa (n=9).	Kansainvälinen kirjallisuuskatsaus.	Lisätutkimusten tarve aiheesta. Teorioiden kehittelyn ja luotettavien mittareiden kehittämisen haasteellisuus.
Kinnunen, Lindfors, Pere, Ollila, Samposalo & Rimpelä, 2013. Suomi	12-18-vuotiaiden nuorten terveystieteen kartoittaminen ja vertailu	12-18-vuotiaita suomalaisia nuoria (n= 4158).	Sähköinen kysely.	Tupakointi laskusuuntainen. Sähkösavukkeiden, vesipiipun ja nuuskan kokeilut lisääntyneet.

Känkänen, 2013. Suomi	Taidelähtöisten menetelmien hyödyntäminen lastensuojelussa ja näiden toimivuuden arvioiminen.	Hankkeiden puitteissa koulukodissa asuville nuorille suunnattujen projektien yhteydessä.	Havainnointi ja tarkastelu. Laadullinen analyysi.	Vapaan tilan tarve lastensuojelussa. Taiteen avulla on mahdollista lähestyä nuorta symbolisen etäisyyden turvin.
Nurmenniemi, 2010. Suomi	Antaa tutkijoille keinoja lasten ja nuorten tutkimukseen liittyvien eettisten kysymysten hahmottamiseen ja tutkimuksen hyvään toteutukseen.	1950-1981 syntyneitä tutkijoita lapsuudentutkimuksen verkoston sähköpostilistalta ja Nuotta-sähköpostilistalta. (n=75)	Sähköinen kysely. Laadullinen sisällönanalyysi.	Nuorelta tutkimusluvan saamisen haasteellisuus, selkeiden eettisten ohjeiden puute nuorisotutkimuksissa .
Pirskainen, 2007. Suomi	Varhaisen puuttumisen mallin sekä nuorten päihdemittarin tehokkuuden arviointi	Suomalaisia 14-18-vuotiaita nuoria (n=362) ja terveysalan ammattilaisia (n=10)	Puolistrukturoidut AUDIT- ja CRAFFT-testit, terveyskeskustelut.	Raittiita 14-15-vuotiaista 59% ja 16-18-vuotiaista 23% olivat raittiita. Nuorista 24% tupakoi ja 3% käyttää muita päihteitä. Päihdemittarin ja varhaisen puuttumisen mallin katsotaan soveltuvan nuorten päihteidenkäytön tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen.
Raitasalo, Huhtanen, Miekkala & Ahlström, 2012. Suomi	Tarkastella nuorten päihteiden käytön suuntaa ja tapahtuneita muutoksia 1995-2011 Eurooppalaisen kouluterveystudkimuksen tulosten perusteella.	Vuonna 2011 16-vuotiaita suomalaisia (n=3744). Vuodesta 1995 otos ollut 2000-5000 suomalaista nuorta.	Anonyymi luokkakysely.	Raittiiden nuorten osuus on lisääntynyt vuodesta 1999. Myös humalajuominen on vähentynyt. Tupakoinnin kehitys on ollut laskusuuntainen, mutta hidastunut viime vuosina. Kannabiksen käyttö on hieman yleistynyt viime kyselyissä, muita huumeita käytetään hyvin

				vähän.
Rantanen, 2007. Suomi	Nuorten näkökulmien selvittäminen ehkäisevästä päihdetyöstä. Tavoitteena tuoda nuorten ääntä kuuluviin.	Peruskoulun 9.luokkalaisia (n=34) ja päihdetyön asiantuntijoita (n=14).	Ainekirjoitus ja vapaa teksti.	Ehkäisevää päihdetyötä koskeva lainsäädäntö, suunnitelmallisuus ja nuorten oman osallisuuden mahdollistaminen.
Salmi & Uotila, 2013. Suomi	Nuorten mielipiteiden kartoittaminen ”Saa olla selvänä!”- tapahtuman päihdevalistusnäytelmästä ja alkoholinkäytöstä.	Salolaiset seitsemäsluokkalaisten (n=386).	Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen kysely.	Nuoret kokivat teatteriesityksen hyväksi valistuskeinoksi. Esitys oli myös mielenkiintoinen tapa käsitellä aihetta.
Spoth, Greenberg & Turrish, 2009 Yhdysvallat	Muodostaa näkemys siitä, miten nuorten alkoholinkäyttöä voidaan tehokkaasti ehkäistä.	400 kansainvälistä päihdetyötä koskevaa tutkimusta.	Systemaattinen kirjallisuuskatsaus.	Kaikki valistus ei ole vaikuttavaa, vaan menetelmät tulee valita ikäryhmän ja erityispiirteiden mukaan.

OPISKELIJAN TIEDOT

Nimi Milla Kulmala, Juha Pusa, Minja Hänninen
 Osoite Ruuhikoskenkatu 17 B 4, 24240 Salo
 Puhelin koti 041 5037653 Puhelin työ - - -
 Sähköposti milla.j.kulmala@students.turkuamk.fi
 Koulutusohjelma Hoitotyö KH

OPINNÄYTETYÖ

Aihe/ työnimi Draamalähtöisen valistusmenetelmän vaikutus nuorten ajatuksiin päihhteiden käytöstä, "Saa olla selvänä" - tapahtuma
 Aikataulu 01.09.2013 - kevät 2014

TOIMEKSIANTAJA

Organisaatio Mimo-hanke
 Työn ohjaaja / yhteyshenkilö Projektipäällikkö Johanna Krappe
 Osoite Ruiskatu 8, 20720 Turku
 Puhelin _____ Sähköposti johanna.krappe@turkuamk.fi

OHJAAVAN OPETTAJAN YHTEYSTIEDOT

Ohjaava opettaja Sirpa Nikunen & Taina Pelander
 Puhelin 044 9075494 Sähköposti sirpa.nikunen@turkuamk.fi

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖN TOIMEKSIANTOSOPIMUS

2

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT*

OHJAUS JA VASTUUT

Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Turun ammattikorkeakoulu vastaa opinnäytetyön ohjauksesta. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta.

OIKEUDET

Opinnäytetyön tekijänoikeus kuuluu tekijälle eli opiskelijalle. Tekijänoikeuden lisäksi myös muiden immateriaalioikeuksien osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa kyseessä olevaa oikeutta koskevaa lainsäädäntöä.

TYÖSUHDE JA KUSTANNUKSET

Mahdollisesta työsuhteesta, työstä maksettavasta palkki-osta ja työstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten korvaamisesta toimeksiantaja ja opinnäytetyön tekijä sopivat erikseen.

TULOsten JULKISTAMINEN JA LUOTTAMUKSELLISUUS

Opinnäytetyöstä laaditaan Turun ammattikorkeakoulun ohjeen mukainen kirjallinen raportti.

Mitä liike- tai ammattisalaisuuksiin liittyviä asioita ei esitetä opinnäytetyöraportissa?

Kirjallinen raportti luovutetaan toimeksiantajalle ja asetetaan kirjaston kokoelmiin tai julkaistaan elektronisessa muodossa verkkokirjastossa.

Julkaistava opinnäytetyöraportti on laadittava niin, ettei se sisällä liike- tai ammattisalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta) salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, vaan ne jätetään työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyön arvioinnissa otetaan huomioon sekä julkaistava että salassa pidettävä osa.

Opinnäytetyön toimeksiantaja ja opiskelija sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat.

Toimeksiantajan edustajalle varataan mahdollisuus tutustua opinnäytetyöraporttiin viimeistään neljätoista (14) päivää ennen aiotua julkaisemista. Toimeksiantaja antaa työstä ennen edellä mainittua julkaisemisajankohtaa lausunnon, jossa voidaan määritellä opinnäytetyöraporttiin mahdollisesti sisältyvät liike- tai ammattisalaisuudet, joita ei julkaista.

OLEMME YHTEISESTI SOPINEET OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUKSESTA YLLÄ ESITETYLLE TAVALLA

6,9 20 13 *Minja Hänninen*
Opiskelija
23,9 20 13 *Juha Pusa*
Toimeksiantaja *JOHANNA KRAPPIC*

LIITE : OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA

* Turun ammattikorkeakoulun toiminnan yhtiöittämistä vuoden 2014 alusta valmistellaan. Osakeyhtiön toiminnan alettua tämä sopimus siirtyy Turun AMK:n toiminnan vastaanottavalle yhtiölle.

Turun ammattikorkeakoulu
Joukahaisenkatu 3 A, 20520 Turku
puh. 02 263 350 faksi 02 2633 5791
sposti etunimi.sukunimi@turkuamk.fi

Application of Art-Based Methods
to Social and Youth Work

"Saa olla selvänä"- kyselylomake

Olen: Tyttö__ Poika__ Kouluni: _____

Ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto
(1=ei ollenkaan 2=vähän 3=jonkin verran 4=paljon 5=todella paljon)

1. Saa olla selvänä -tapahtuma käsitteli minulle ajankohtaisia asioita.	1	2	3	4	5
2. Sain tapahtumasta tärkeää tietoa alkoholinkäytön haitoista ja riskeistä.	1	2	3	4	5
3. Tapahtuma sai minut miettimään alkoholinkäyttöön liittyviä asioita.	1	2	3	4	5
4. Itse aion kokeilla tai aloittaa alkoholin käytön					
A) En koskaan					
B) 18-vuotiaana					
C) Alle 18-vuotiaana					
D) Olen jo kokeillut					
5. Mielestäni hauskaa voi pitää					
A) Selvinpäinkin					
B) Alkoholi kuuluu hauskapitioon					
6. Oliko näytelmä mielestäsi hyvä tapa kertoa alkoholinkäytön riskeistä ja haittavaikutuksista? Kerro hieman, miksi?					
	_____				
	_____				
7. Mikä oli mielestäsi näytelmässä parasta?					
	_____				
	_____				
8. Entä mikä oli mielestäsi näytelmässä huonointa?					
	_____				
	_____				

KIIITOS PALAUTTEESTASI!

humak

Iturku

The content of the publication reflects the authors' views and the Managing Authority cannot be held liable for the information published by the project partners.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
 Terveysala, Salo
 Ylhäistentie 2
 24130 SALO
 Puh. (02) 263 350
 Fax. (02) 2633 6179

ANOMUS OPINNÄYTETYÖN AINEISTON KOKOAMISEKSI

Tutkimuksen nimi	Draamalähtöisen valistusmenetelmän vaikutus 7-luokkalaisten ajatuksiin ja tunteisiin päihteiden käytöstä.
Tutkimusongelma	1. Millainen vaikutus on "Saa olla selvänä!"-projektin päihdevalistusnäytelmällä salolaisiin 7-luokkalaisiin? 2. Miten 7-luokkalaisten suhtautuvat alkoholin käyttöön?
Tutkimuksen kohde ja aineiston keruumenetelmä	Kohde: Salolaiset 7-luokkalaisten Aineiston keruumenetelmät: Kyselylomake, joka koostuu suljetuista ja avoimista kysymyksistä, sekä yhdelle Hermannin koulun 7.luokalle pidettävä essee-tunti.
Aineiston ko-koamisajankohta	Lokakuu 2013
Tutkimuksen arvioitu valmistumisajankohta	Kevät 2014
Tutkimussuunnitelma hyväksytty	13.12.2013
Tutkimuksen ohjaajat	<u>TINA PERÄNÖL</u> puh. [redacted] <u>SIRPA MIKUNEN</u> puh. [redacted]
Sitoudumme käyttämään kokoamaamme aineistoa tutkimusongelman puitteissa ja siten, että tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden anonymiteetti säilyy.	
Tutkimuksen tekijät	<u>Sairaanhoitaja</u> <u>NHSHSK11</u> (suuntautumisvaihtoehto) (ryhmä) <u>Milla Kulmala</u> <u>Minja Hänninen ja Juha Pusa</u> (nimi) [redacted] (osoite) [redacted] (puhelinnumero)

Anomus käsitelty

16.12.2013
 lupa myönnetty
 lupa eväty, peruste _____

Allekirjoitus

Johanna Krappi
 JOHANNA KRAPPI

Anomus ja tutkimussuunnitelma toimitetaan yhtenä kappaleena, josta toimeksiantaja lähettää kopiot yhdelle opiskelijalle, yhdelle ohjaavalle opettajalle ja kullekin työhön osallistuvalla toimipisteelle. Alkuperäinen jää toimeksiantajalla. Valmis työ toimitetaan toimeksiantajalle sovitulla tavalla.

Esseevastauksien apukysymykset

"Kuvaile, millainen näytelmä oli."

"Mitä näytelmästä jäi mieleen? Hyviä- ja huonoja asioita"

"Mitä näytelmässä olisi pitänyt olla? Miksi?"

"Opitko näytelmästä jotain uutta? Mitä?"

"Mitä ajattelet alkoholista ja päihteistä yleensäkin?"

